

คุณยาย&เดอะแก๊ง

๘

จาก “แก๊งกวนเมือง” สู่อี “เครือข่ายเยาวชน”

กรมส่งเสริมสุขภาพ

ที่ปรึกษา

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ
นพ.อุกฤษฏ์ มิลินทางกูร

อำนวยการประสานงาน

นริชา อัครวีระกุล
ณนุช มธุระพันธ์
จรินทร์ คงศรีจันทร์
นวินดา จัดหงษา

บรรณาธิการ

ยุทธนา วรณปิติกุล

ผู้เขียน

รวีวาร โฉมเฉลา

ศิลปกรรม และรูปเล่ม

สำนักพิมพ์ Organic Books

พิสูจน์อักษร

สมประสงค์ บุญผ่อง
ชนิษฐรัตน์ มัสพันธ์

ภาพปก

วรธิดา อ้อยยอด

จัดพิมพ์ และเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)
ชั้น 2 อาคาร 88/37 ติวานนท์ 14 ตำบลลาดชะโด อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0-2590-2304 โทรสาร 0-2590-2311
เว็บไซต์ www.nationalhealth.or.th

คำนิยม

ถ้าถามว่าหากจะเปลี่ยนแปลงโลกไปสู่โลกแห่งการอยู่ร่วมกันด้วยสันติระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติแล้ว อะไรสำคัญที่สุด คำตอบอาจจะมีหลากหลาย แต่คงจะไม่ลงตัวถ้าไม่ใช่การมี “หัวใจของความเป็นมนุษย์”

ไม่มีสัตว์ชนิดใดที่สามารถทำลายโลกได้ เพราะสัตว์อยู่ตามธรรมชาติ ธรรมชาติไม่ทำลายธรรมชาติ แต่มนุษย์เป็นสัตว์ที่ผิดธรรมชาติได้ จึงทำลายโลกได้ มนุษย์มีความโลภมากผิดธรรมชาติ และสามารถคิดเทคโนโลยีที่ขยายความโลภให้มากอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เทคโนโลยีที่ว่่านั้นคือเงิน ในขณะที่อาหารเป็นของจริง แต่เงินไม่ใช่ของจริง ลองนึกภาพดูว่าจำนวนเงินนั้นเราสามารถเติมตัวเลขเพิ่มเข้าไปเท่าไรก็ได้ เช่น ๑๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐... เติบโตจนสุดขอบฟ้าเลยก็ได้ แสดงว่ามันไม่ใช่ของจริง แต่เป็นมายาคติที่มายาขยายความโลภออกไปอย่างไม่สิ้นสุด

เมื่อมนุษย์มาถือการพัฒนาที่เอาเงินเป็นตัวตั้ง ก็เท่ากับเอาความโลภอันไม่มีที่สิ้นสุดเป็นตัวตั้ง การพัฒนาแบบนี้จึงไปทำลายทรัพยากรนานาชนิดเพื่อเปลี่ยนให้เป็นตัวเลขให้มากขึ้นๆ โลกจึงถูกทำลายมากขึ้น ครอบงำธรรมชาติและระบบการอยู่ร่วมกันจนวิกฤติและเครียดไปหมด จนไม่มีทางออกด้วยการ “พัฒนา”

แต่มนุษย์ก็มีธรรมชาติที่พิเศษสุดอย่างหนึ่ง ตามคำว่า “มนุษย์” นั่นเอง มนุษย์แปลว่าจิตใจสูง มนุษย์ต่างจากสัตว์ตรงที่มีจิตใจสูง

จิตใจสูง หมายถึง จิตใจที่เห็นแก่คนอื่นและสิ่งอื่นอย่างไม่นำเชื่อ เพราะอย่างนี้ มนุษย์จึงมีความดีที่สามารถทำเรื่องดีได้อย่างสูงสุด เนื่องจากความดีสุด ๆ นี้เป็นศักยภาพในความเป็นมนุษย์เท่านั้น เราจึงเรียกกันว่า "หัวใจของความเป็นมนุษย์" ทุกคนเคยสัมผัสหัวใจของความเป็นมนุษย์มาด้วยกันทุกคนและรู้ว่ามันให้ความรู้สึกที่อบอุ่นและเป็นสุขอย่างล้ำลึกเพียงใด

ในกระแสรายของอารยธรรมวัตถุนิยม บริโภคนิยม เงินนิยม ก็ยังมีเรื่องดีดี หรือเรื่องที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์อยู่ในทุกพื้นที่ เพราะมันเป็นธรรมชาติอีกด้านหนึ่งของมนุษย์ ถ้าเราบันทึกเรื่องราวดีดีมาเผยแพร่กัน มนุษย์ก็จะมีความสุขและมีกำลังใจมากขึ้น ความสุขและความดีเป็นเรื่องที่ระบอบได้ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) พยายามเคลื่อนไหว "สังคมไทยหัวใจมนุษย์" และพยายามส่งเสริมให้มี "ธนาคารของเรื่องราวดีดี" หวังว่าเรื่องราวดีดีเล่มนี้ จะเข้าไปสัมผัสส่วนลึกในจิตใจของผู้คนอย่างกว้างขวาง ด้วยเพราะสัมผัสส่วนลึกในจิตใจเท่านั้น ที่จะช่วยให้โลกงดงามน่าอยู่

ศ.นพ.ประเวศ วะสี

คำนิยม

แม้เราจะเพียรพยายามสร้างและรณรงค์ ส่งเสริม "สังคมแห่งสุขภาวะ" ในรูปแบบต่างๆ มากมายเพียงใด แต่สังคมแห่งสุขภาวะที่แท้จริงย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากมนุษย์ซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนสังคมปราศจากเสียซึ่ง "หัวใจของความเป็นมนุษย์" หรืออาจสรุปคร่าวๆ ได้ว่า "คนที่มีความดีอยู่ในหัวใจ" ย่อมมีจิตสำนึกห่วงใยทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น สรรพชีวิตทั้งมวล และสิ่งแวดล้อม และเมื่อบุคคลผู้นั้นลงมือกระทำใดๆ เขาก็จะกระทำอยู่บนพื้นฐานของการไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ทุกคนและทุกสิ่งเหล่านั้น

เมื่อราวต้นปีที่ผ่านมา คณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ได้เผยแพร่ผลการวิจัยในวารสารการแพทย์บริติช เมดิคัล มีเนื้อหาสำคัญสรุปได้ว่า จากการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างกว่า 4,700 คน เป็นเวลา 20 ปี พบว่า "ความสุข" สามารถติดต่อบรรยากาศบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้ ด้วยการได้รับทราบเรื่องราวและพบเห็นบุคคลที่มีความสุข และเมื่อบุคคลหนึ่งได้เข้าไปอยู่ในเครือข่ายแห่งความสุขแล้ว เขาก็จะทำให้เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และคนใกล้ชิดมีโอกาสที่จะมีความสุขเพิ่มขึ้นไปด้วย เพราะภาวะทางอารมณ์ของคนเราไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเราเพียงคนเดียว แต่ยังเกี่ยวพันกับการกระทำและประสบการณ์ของผู้อื่นด้วย ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่เราเกี่ยวข้องด้วยโดยตรงหรือไม่ได้รู้จักเป็นการส่วนตัวก็ตาม ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ความสุขเป็นโรคติดต่ออย่างหนึ่ง

ด้วยนัยเดียวกันนี้ “หัวใจของความเป็นมนุษย์” ก็น่าจะเป็นโรคติดต่อได้เช่นกัน และเรื่องราวดีดีที่สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ได้รวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ รวมถึงอีกหลายเรื่องราวที่รวบรวมไว้ในธนาคารเรื่องราวดีดีแห่งชาติ ก็น่าจะช่วยทำให้ “หัวใจของความเป็นมนุษย์” ติดต่อแพร่ขยายไปยังคนไทยทุกคนได้อย่างกว้างขวาง และเมื่อนั้นก็คงจะกล่าวได้เต็มปากเต็มคำว่า “สังคมไทยคือสังคมแห่งสุขภาวะ”

นพ.มงคล ณ สงขลา
ประธานคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์
การสร้างสังคมสุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์

คำนำ

การเปลี่ยนแปลง - วลียอคฮิตแห่งปี 2551
แท้จริงแล้วการเปลี่ยนแปลงคือสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาแห่งการดำรงอยู่ของมนุษยชาติ ภายใต้นามที่อาจเรียกได้ว่า “การพัฒนา”
นับแต่ที่มีการพัฒนาเกิดขึ้น วิถีชีวิตของมนุษย์ก็ยิ่งออกห่างจาก “ธรรมชาติ” อันเป็นต้นกำเนิดของชีวิตและวัฒนธรรมมากขึ้นทุกที จนทำให้ “ธรรมชาติแห่งหัวใจของความเป็นมนุษย์” เริ่มเปลี่ยนแปลงไป

.....
ธรรมชาติแห่งความเคารพและเกรงกลัวในปรากฏการณ์ธรรมชาติ
เปลี่ยนไปเป็นความมั่นใจและความหวังการที่จะเข้าควบคุมธรรมชาติ
ธรรมชาติแห่งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือแบ่งปันระหว่าง
เพื่อนมนุษย์ เปลี่ยนไปเป็นการค้ากำไรและเอาตัวเอาเปรียบ
ธรรมชาติแห่งการดำรงอยู่ด้วยความเรียบง่าย เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์
พึ่งพิงและต่างตอบแทนกับธรรมชาติ เปลี่ยนไปเป็นการผลิตด้วยเทคโนโลยี
ทันสมัยที่คำนึงถึงปริมาณมากกว่าคุณภาพของสิ่งแวดล้อมและสรรพชีวิต
ธรรมชาติแห่งการมองเห็นความงามของภูเขา ป่าไม้ ลำธาร หิ้งฟ้า
 ฯลฯ ในฐานะของทรัพยากรเพื่อส่วนรวม เปลี่ยนไปเป็นการครอบครองและ
ตีมูลค่าในรูปของตัวเงิน

.....
ท้ายที่สุดแล้ว ความเปลี่ยนแปลงที่มีเศรษฐกิจและเงินเป็นตัวตั้ง
กลับนำสังคมมนุษย์ไปสู่ผลกระทบมากมาย

ป่าไม้ที่ลดลง มลพิษที่เพิ่มขึ้น ภัยธรรมชาติที่รุนแรง การขาดแคลน
อาหารและแหล่งน้ำ

ความล้มเหลวของชุมชน ความเจ็บป่วย ความเหลื่อมล้ำทางสังคม
หนี้สินท่วมหัว ฯลฯ

มนุษย์ทุกคนล้วนได้รับผลกระทบนี้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง
เพราะตระหนักถึงผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย
ทั้งปวง

จึงมีผู้คนกลุ่มเล็กๆ หลากหลายกลุ่ม ได้เริ่มต้นการเปลี่ยนแปลง
อีกครั้ง บนแนวทางของการกลับคืนสู่ธรรมชาติให้มากที่สุด

เช่นเดียวกับผู้คนจากทุกภาคส่วนในสังคมไทยที่มีส่วนร่วมในการร่าง
“พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550” เพื่อมุ่งหวังให้เป็นกฎหมายที่เป็น
เครื่องมือ กลไกในการเชื่อมประสานและขับเคลื่อนสังคมไทยไปสู่ “สังคมสุขภาวะ”

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ได้ดำเนิน “โครงการ
ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างสังคมสุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์”
ขึ้น โดยเล็งเห็นว่า สังคมสุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์นั้นต้องอาศัย
การพัฒนาประเทศอย่างสมดุล ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่กันไป ภายใต้
บริบทของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมจาก
กัลยาณมิตรทุกภาคส่วนในสังคม เข้ามาร่วมขับเคลื่อนด้วยหัวใจของความเป็น
มนุษย์เป็นพื้นฐาน

ด้วยยุทธศาสตร์ของโครงการ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้
ร่วมกัน พัฒนาระบบการสร้างและจัดการความรู้ที่เน้นในทางสร้างสรรค์
สิ่งดีงามให้เกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการสื่อสารทางสังคมและนำไปสู่ค่านิยมใหม่
ของสังคม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดขึ้นนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่สังคม
สุขภาวะที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์

.....
จากผู้พยายามควบคุมธรรมชาติ จึงเปลี่ยนมาเป็นผู้เรียนรู้ เข้าใจ
และยอมรับในความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติ

จากผู้ขาย จึงเปลี่ยนมาเป็นผู้ให้
จากมุ่งค้ากำไรสูงสุด จึงเปลี่ยนมาเป็นการพึ่งพานรากฐานของ
ความห่วงใยต่อชีวิตและสังคม

จากที่เคยทำงานเพื่อเงินและการดิ้นรนไปสู่สถานภาพที่ (คิดว่า) สูงขึ้น
จึงเปลี่ยนมาเป็นที่พอใจต่อเพื่อนมนุษย์และผู้ด้อยโอกาสในสังคม เคารพกัน
ในฐานะเพื่อนมนุษย์

.....
เมื่อการเปลี่ยนแปลงนำพาผู้คนให้คืนกลับมาสู่การเป็น “มนุษย์ที่มี
หัวใจของความเป็นมนุษย์” อีกครั้ง “เรื่องราวที่ดี” มากมายที่กระจายตัวเกิดขึ้น
ณ มุมเล็กมุมน้อย ทั่วไทย ทั่วโลก จึงเริ่มปรากฏขึ้น

เรื่องราวดีดีส่วนหนึ่งจะนำมาเก็บไว้ใน “ธนาคารข้อมูลเรื่องราว
ดีดีแห่งชาติ” ซึ่งจะพื้นฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ของสาธารณะเพื่อให้เกิดการ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในวงกว้าง เป็นการสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ผู้คนที่มุ่งมั่น
ในการสร้าง “สังคมที่ต้องการ” และที่สำคัญ เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้คนอีก
กลุ่มหนึ่งที่กำลังมุ่งมั่นในสิ่งเดียวกัน

เมื่ออ่าน “เรื่องราวดีดี” ในหนังสือเล่มนี้จบลง คุณอาจค้นพบว่า...
ท้ายที่สุดแล้ว สุดท้ายของการเปลี่ยนแปลง จะนำพาผู้คนกลับคืน
สู่ธรรมชาติ

สู่การมองเห็นคุณค่าของทุกสรรพสิ่งด้วยหัวใจ
อันเป็นหัวใจที่แท้จริงของความเป็นมนุษย์
และเป็นความหมายที่แท้จริงของการพัฒนา

นพ.อำพล จินดาวัฒนะ
เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

สารบัญ

บทที่ 1	เยาวชน หรือแก๊งกวนเมือง?	17
	ที่มาของ NDR	18
	ชื่อ NDR	20
	แฟลอิทธิพล	21
	ที่มาของแก๊งซามูไร	24
บทที่ 2	ยาย หรือหัวหน้าแก๊ง?	27
	วิธีของยาย	32
	จากที่ปรึกษาแก๊งกลายเป็นผู้ให้คำปรึกษากลุ่มเยาวชน	34
บทที่ 3	เปลี่ยนวัยรุ่นพลังรุนแรง สู่พลังสร้างสรรค์	37
	เด็กเหลือขอ หรือว่าเยาวชนที่พยายามพัฒนาศักยภาพ	41
	แสวงหาความร่วมมือ	49

บทที่ 4	เยาวชนหญิง หรือเด็กสาวใจแตก	51
---------	-----------------------------	----

บรรณานุกรม	58
------------	----

คำ

คืนสลัวราง ถนนทอดยาวเปลี่ยวร้าง ดวงไฟสีส้มแสง
เลือนหรือหลอกหลอน ราตรีที่ผู้คนหลับไหล ยวดยานขนาดใหญ่วิ่งตะบึงผ่าน
บัดดล เสียงมอเตอร์ไซค์แหวกช่องระเบิดความเงียบ เสียงบิดเร่งเครื่อง
ตั้งกระซางขวัญ วิทยุกลุ่มใหญ่ตะโกนกรู้อย่างคึกคะนอง มือถือโลหะ
คมปลานกรีดลากไปตามผิวถนนขณะพาหะโลดทะยาน ประกายวูบวาบ
และเสียงครูดแหลมเล็กบาดลึกถึงข้างใน บางผู้คนที่เปลือกตายังไม่ปิดสนิท
ลอบมองจากหลังม่านหรือรอยแตกฝาเรือน ก่อนกระซิบกระซาบออกกัน
เบาๆ...นั่นไงพวกแก๊งขามูไร อย่านี้ออกนอกบ้านเป็นอันขาด หลังพระอาทิตย์
ตกดิน ปีศาจจะออกอาละวาด พวกมันถือดาบยาวกรีดลากข่มขวัญผู้คน
ทั่วมุมเมือง หากพบมอเตอร์ไซค์ใครก็ตามวิ่งอยู่ข้างหน้า มันจะใช้ดาบยาว
ขว้างขวับฟันล้มลงไปแล้วให้ร้องอย่างสาละโสด อ้ายลัทธิอำมหิตโหดร้ายของ
พวกวิทยุรั้นใจบาปหยาบช้า เวลานี้แพร่ไปทั่ว ทั้งในเมืองและปริมณฑลของ
นครเชียงใหม่ พวกวิทยุฉกรรจ์ มันรวมตัวกันเป็นแก๊งมาเฟียใหญ่ แบ่งเป็น
สายๆ ออกอาละวาดเช่นเผ่าคนบริสุทธิ์โดยอาศัยความมืดมิดยามราตรี
หัวหน้าของมันจะให้คะแนนสำหรับดาบทุกฉบับที่ฟันลงไป แต่ละเดือน
แต่ละสัปดาห์ พวกมันแข่งกันทำยอดทะลุเป้า แต่ฟันลงไปเท่านั้น จะขาดเจ็บ

หรือถึงตายก็ได้ ผู้ใหญ่หรือเด็กมันก็ไม่ละเว้น หากรักชีวิต จงเก็บตัวอยู่แต่
ในบ้าน และคอยสอดส่องป้องกัน ระวังลูกหลานให้จงดี...

นั่นคือเสียงเล่าลือที่ดังหนาหูทั่วเมืองเชียงใหม่เมื่อ 7-8 ปีก่อน
อันทำให้ผู้คนอกสั่นขวัญแขวน และสงสัยใจว่าเกิดอะไรขึ้น รอบบ้านลำานา
ที่เคยสุขสงบ เมืองแห่งวัฒนธรรมเก่าแก่โบราณเป็นอะไรไป...

“รวบแก๊งวิทยุรั้นคะนอง ยกพวกตีกันเลือดสาด”

“จับแก๊งขามูไร สังหารเด็ก 14 คอเกือบขาด”

“เรียกร้องพ่อเมืองสยบปัญหาด่วน! แก๊งอันธพาลป่วนเมือง”

พาดหัวข่าวทำนองนี้บวกเนื้อหาปรุปรุส ยิ่งประโคมเรื่องราวให้
จุดจาด ภาพข่าวโทรทัศน์และหน้าหนังสือพิมพ์ดุกลึกลับ น่าสยดสยอง
เด็กวิทยุรั้นนับพันหน้าเวทีกอนเสิร์ตโยกตัวกู้อึ้ง ชูมือชูไม้อย่างเมามัน
ครู่เดียวเสียงไซเรนกรีดก้อง กลุ่มวิทยุรั้นแตกฮือ ฝ่าความมืดบนท้องถนน
ตัดไปเป็นภาพเด็กชายไม่สวมเสื้อ หัวแผ่นหลังเต็มไปด้วยรอยสัก ยกมือ

กุมศิระชะ เดินกัมหน้าเรียงแถว จากนั้นภาพเปลี่ยนมาหยุดนิ่งอยู่ที่ตาดบ
สปาดาร์ ของกลางบนโต๊ะ

ภาพที่เห็นอาจเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ทว่า
หลายส่วน โดยเฉพาะนิยายที่เล่ามาข้างต้นนั้น เป็นเพียงภาพฉาย
แห่งความกลัวที่สร้างขึ้นจากคำร่ำลือของผู้คนเท่านั้น

ปากต่อปาก ผนวกส่วนเสี้ยวของความจริงที่ซบย้อมละเลงสีสัน
ทำให้เรื่องราวที่น่าจะทำความเข้าใจได้บิดผันไปเกินจริง

สิบกว่าปีที่แล้ว วิทยาลัยเมืองเชียงใหม่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็ก
กลุ่มน้อยในละแวกชุมชนที่อยู่อาศัย เช่นกลุ่มกาดก้อม กาดเวียง สันมีเสื่อ
สันกำแพง หรืออารามบอย เป็นต้น พวกเขาเหล่านั้นมาชุมนุมกัน เทียวเตร
เฮฮา ก่อเรื่องทะเลาะวิวาทบ้างตามประสาวัยรุ่น ยกพวกไล่ตีฟาดฟันคู่อริ
บ้าง ใช้จ่ายเสพติดหรือลักขโมยบ้าง ต่างฝ่ายต่างก็คุ้มพื้นที่ของตน ถือตัว
ว่าเป็นเจ้าถิ่นไม่ให้กลุ่มอื่นมาล่วงล้ำ ชาวครวการวิวาทมีอยู่ประปราย
แต่ไม่ถึงกับแพร่หลายไปทั่วประเทศ จนผู้คนเข้าใจไปว่า เมืองเชียงใหม่
และจังหวัดใกล้เคียงกลายเป็นดินแดนของอันธพาลวัยรุ่น

จนกระทั่ง เด็กกลุ่มหนึ่งได้ประกาศศักดิ์ดาขึ้นในหมู่แก๊ง ทุกครั้ง
หลังจากได้ชัยชนะ พวกเขาตะโกนบอกคู่ต่อสู้ว่า *"อยู่หน้าดาราชะเวีย ไป
เอาคืนได้ทุกเมื่อ"* แก๊งหน้าดาราเป็นที่กล่าวขวัญเรื่องความเก่งกล้าสามารถ
จนกระทั่งมีสมาชิกสมทบเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น NDR
เด็กกลุ่มนี้เองอยู่ในเหตุการณ์ซึ่งมีภาพถ่ายในหน้าหนังสือพิมพ์
เป็นประจักษ์พยาน เด็กหนุ่มและดาบซามูไรโบราณ ฉายา และที่มาของ
คำร่ำลือ

ในวันนั้น ชาวครวที่ผูกขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน ทำให้กลุ่มวัยรุ่นแทบ
จะกลายเป็นภัยสังคม เมื่อเด็กชายวัยตั้งแต่ ม.ต้นขึ้นไปมาพบกันเกิน 3-4 คน

เจ้าหน้าที่ตำรวจมีสิทธิ์ที่จะสงสัย หลายครั้งถึงขนาดขับไล่ไม่ให้มารวม
กลุ่มกัน ทั้งที่ความจริงแล้วอาจเป็นการทักทายฉันมิตร หรือมาพบปะกัน
โดยบังเอิญ แต่คำว่า มั่วสุม นั้นรุนแรงพอที่ผู้รักษาความสงบเรียบร้อย
ของบ้านเมืองจะไม่ปล่อยให้สิ่งส่อเสียดแว่วใดๆ เกิดขึ้น

ข้อเท็จจริงในวันนั้นมิทั้งดีและร้าย จากการรับรู้ของสังคมภายนอก
และพฤติกรรมร้ายๆ ที่กลายเป็นข่าวแพร่ออกไป ไม่ช่วยให้แยกแยะได้ชัด
ขึ้นว่า แท้จริงพวกเขาแต่ละกลุ่มแต่ละแก๊งเป็นอย่างไรกันแน่ แค่เด็กที่มา
พบรวมกลุ่มกัน หรือแหล่งมั่วสุมเตรียมก่อการร้ายของอาชญากรวัยรุ่น
แล้ว NDR ละ ไซ้แก๊งซามูไรทรงอิทธิพลหรือไม่ หรือคือแก๊งหัวแดง
ที่ตำรวจจ้องกวาดล้างอยู่ช่วงหนึ่ง ถึงขั้นอนุญาตให้อป.ภร (อาสาป้องกันภัย)
กร้อนผมได้ทันทีที่พบ ถึงขนาดที่บุคคลในเครื่องแบบเหล่านั้นอาศัยไหววาน
สารภีรดแดง รดสองแถวประจำเมืองเชียงใหม่เป็นสายคอยรายงาน หากพบ
กลุ่มเด็กย้อมผมสีแดง เรื่องราวทั้งหลายเหล่านั้น จริงบ้างไม่จริงบ้าง 10 ปี
ไม่ใช่เวลานานนัก ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์วันนั้นสามารถบอกเล่าชี้แจง

บทที่ 1

เยาวชน หรือแก๊งกวนเมือง?

“**6**มือก่อนคนเข้าใจว่าพวกผมคือแก๊งซามูไร แต่เดี๋ยวนี้อาจไม่มีใครรู้จักแล้ว”

ดิว-ธัญญเขตต์ ศิริศักดิ์

เยาวชนดีเด่น ปี 2550

รองประธานคณะกรรมการสภาเด็ก

จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2550

ไม่น่าเชื่อที่ต้องเชื่อ แก๊งวัยรุ่นที่ใหญ่ที่สุดซึ่งตำรวจจับตามองในอดีต วันนี้พวกเขารวมตัวกันเหนียวแน่น สร้างสรรค์กิจกรรมดีๆ ทั้งต่อตัวเองและสังคมอย่างต่อเนื่องนานหลายปีแล้ว แต่ทว่าถึงวันนี้พวกเขาต้องผจญบทเรียนและเรื่องราวรอบซ้ามากมาย

ณ วันนี้ NDR กลายเป็นกลุ่มเด็กกิจกรรม มีน้องดิว นักศึกษาปี 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นประธานกลุ่ม

กีฬาของ NDR

ดิว เด็กหนุ่มวัย 23 ปี ในวันนี้เล่าถึงความหลังเมื่อตอนอยู่ชั้น ป.5 ว่า เขาเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ คนหนึ่ง บ้านอยู่ละแวกโรงเรียนดาราววิทยาลัย ชีวิตประจำวันของเขาเหมือนเด็กธรรมดาทั่วไป เลิกเรียนแล้วกลับบ้าน

ดิว - อัญญาชิต ศิษย์ศักดิ์

วางกระเป๋าก็ออกไปหาเพื่อน เพื่อนๆ ของดิวส่วนใหญ่อยู่ชอยเดียวกัน พวกเขาพากันออกมาหาอะไรกินกันที่ร้านข้าวแกงป่าแดงหน้าโรงเรียนดาราย

นั่งเล่น ตีมน้ำหวาน ฟุตคย ก่อนจะไปเล่นบาส วิ่งหรือเตะบอลที่สนามโรงเรียนดังกล่าว

ตอนนั้นเพื่อนกลุ่มของดิว มีประมาณ 6-7 คน สนุกสนมรักใคร่กันดี ทุกคนอยู่ในวัยไล่เลี่ย อาจโตกว่าบ้างแต่ก็นับเป็นเพื่อน เสาร์-อาทิตย์หรือวันหยุดที่ไม่ต้องไปโรงเรียน ดิวและเพื่อนๆ ซึ่งเริ่มจะซื่อมอเตอร์ไซค์ เป็นก็จะพากันไปเที่ยวที่น้ำตกห้วยแก้ว เขียงดอยสุเทพบ้าง หรือไม่กี่ไปที่

เขียงหรือลาดสวนแก้ว ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ซึ่งบรรจงสร้างชั้นหนึ่งไว้เป็นแหล่งรวมเกมและความบันเทิงสำหรับเด็กวัยรุ่น

ยี่สิบปีก่อน เชียงใหม่มีห้างสรรพสินค้าเล็กๆ เพียงสองแห่ง ขายเสื้อผ้า เครื่องเขียน เครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ ไม่ใช่สถานบันเทิงครบวงจรเหมือนเช่นห้างในปัจจุบัน ร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ตที่ผุดขึ้นทั่วทุกถนนยังมีคนรู้จัก นอกจากร้านเช่าวิดีโอกับร้านหนังสือเช่า วัยรุ่นอาจมีต่อยตีกันบ้างนานๆ ครั้ง แต่ก็ไม่ใช่เรื่องใหญ่ ไม่เป็นประเด็นทางสังคม ส่วนเด็กๆ ก็สามารถใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายเป็นปกติ ในเมืองที่สุขสงบและเต็มไปด้วยวิวทิวทัศน์ที่สวยงามแห่งนี้

แต่...เชียงใหม่ในยุคสมัยของเด็กชายดิวไม่เป็นเช่นนั้น ไม่ว่าเขาและเพื่อนจะไปเที่ยวที่ไหน หากพบกลุ่มรุ่นพี่ที่โตกว่าก็มักจะถูกรังแก หมายหน้าหน้าและไถเงินอยู่เสมอ ชีวิตของเด็กในเมืองไม่มีสถานที่ให้เตร็ดเตร่คลายอารมณ์ได้มากนัก ถ้าอยากไปไหนมาไหนอย่างสบายๆ โดยไม่ต้องกลัวคนรังแกจะทำอย่างไร เป็นไปได้หรือที่จะซุกตัวอยู่ในบ้านหรือเที่ยวอยู่ในละแวก

แรงบีบคั้นที่สะสมเป็นเวลานาน ทำให้ดิวและเพื่อนๆ ตัดสินใจบางอย่าง พวกเขาปรึกษาหารือและตกลง ให้คำมั่นต่อกันว่า ถึงคราที่ต้องลุกขึ้นสู้แล้ว จะไม่ยอมถูกกดขี่อีกต่อไป ไม่ปล่อยให้เด็กโตริดไถไม่ให้มันตบหัวหรือรังแกอีก กลุ่มเด็กชายหน้า ร.ร.ดาราย ทั้ง 7 คนสร้างวีรกรรมแรกขึ้น วีรกรรม "เอาคืน" เพื่อยืนหยัดให้ได้ในวันนั้นทำให้พวกเขาแกร่งกล้า พวกเขาสัญญากันแล้วว่า ถึงเจ็บก็ต้องทน ตายเป็นตาย "หน้าดารา" สู้กับใครจะไม่มีวันหนี ไม่ว่าจะเจอศึกหนักแค่ไหน โชคเข้าข้างพวกเขาเข้าชัยทุกครั้งไป แม้บางครั้งคู่ต่อสู้จะมีจำนวนมากกว่าก็ตาม

จากเด็กผู้ชายตัวเล็กๆ ธรรมดาๆ คนหนึ่ง ดิวสูงขึ้น ล่ำซัน เช่นเดียวกับแก๊งหน้าดาราที่เติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง พออายุ 15 ดิวก็พบว่ามันสมชิกแก๊งอยู่ราว 200-300 คนแล้ว เกิดจากแก๊งอื่นมาขออยู่ด้วยเพราะยอมรับนับถือฝีมือ และเกิดจาก “หน้าดาราฯ” ไปปราบได้พวกที่ปราชัยมาเป็นมิตร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จำนวนสมาชิกในแก๊งก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นหลักพัน ด้วยเหตุที่มาหลายประการ

ชื่อ NDR

วัยรุ่น วัยแห่งความคะนอง สงสัย ทำหาย อายากรู้อากลอง รักเพื่อน รักกลุ่ม แท้จริงคือวัยแห่งศักยภาพที่สามารถแปรเปลี่ยนให้เป็นพลังสร้างสรรค์อันเปี่ยมชีวิตชีวา

ยุคสมัยแห่งความรุ่งโรจน์ ดิวเป็นเด็กหนุ่มเต็มตัวแม้อยู่ในวัย 15 เขาและเพื่อนๆ ต่อสู้เคียงบ่าเคียงไหล่กัน โดยมีเพื่อนคนหนึ่งซึ่งทุกคนในกลุ่มยอมรับทำหน้าที่เป็นขุนเชือก เนื่องจากมีอุปนิสัยรอบคอบ ขอบคิด ขอบใจตรงรอก ในวันที่สังคมวัยรุ่นยอมรับและอยากเข้ามาเป็นพวก หน้าดาราฯนั่นเอง ดิวและเพื่อนกลับหันไปทดลองสิ่งเสพติด

“ตอนนั้น รุ่นผมเล่นยากันทุกคน ยาบ้าครับ เดิมผมกับเพื่อนๆ นี้รักกัน ยอมเจ็บยอมตาย พอมียาเสพติดเข้ามาเริ่มทะเลาะกันเพราะเรื่องยา ของหาย เงินในกระเป๋าหายทั้งที่แต่ก่อนไม่เคยหาย ไม่เคยทะเลาะกันนะครับ เริ่มมีทะเลาะ มีตีกันเอง พอมีสติก็เลยสัญญากันว่า

จะเลิก คือเลิกเลย ก็เล่นกันมานานเหมือนกัน คือ หนึ่ง ถ้าเราเล่นยานี้ มันไม่มีแรง ไม่ได้หลับ เราสู้เขาไม่ได้ สอง ตำรวจจะเข้าถึงง่าย ก็เลยสัญญากันว่าไม่ยุ่งต่อไป ใครเข้ากลุ่มก็มักถูกว่า ห้ามเล่น เล่นแต่แกนนำ สิบกว่าคนครับ เด็กไม่เล่น ดีที่เลิก ไม่งั้นก็คงแพร่ไปทั้งแก๊ง ก็เลยเป็นกฎของกลุ่มมาจนทุกวันนี้”

เป็นที่ทราบกันทั่วไปในหมู่วัยรุ่นว่า กลุ่ม NDR มีกฎเหล็กคือ ห้ามใช้ยาเสพติด หากพบสมาชิกติดยา ก็จะพาไปเลิก ชื่อ NDR นั้น ตอนแรกปรับเป็นตัวย่อภาษาอังกฤษจากชื่อเดิม หน้าดาราฯ ที่หมายถึงอยู่หน้าโรงเรียนดาราวิทยาลัย เพราะเมื่อสมาชิกเห็นว่าคำว่า “หน้าดาราฯ” ดูไม่ค่อยเท่ NDR คิดว่า เหตุการณ์ที่ดิวยกทำให้อักษรย่อ NDR แปรมามีความหมายที่ลึกซึ้งขึ้น NDR หรือ NO DRUG RULERS หมายถึงไม่ใช้ยาเสพติดโดยเด็ดขาดนั่นเอง

แต่อีกธิพล

แม้ NDR จะโด่งดัง เป็นที่เกรงขามในวงการวัยรุ่นเชียงใหม่ แต่แก๊งน้อยใหญ่อื่นๆ ยังคงมีอยู่กระจัดกระจาย ซึ่งหากต่างคนต่างอยู่ ครอบครองพื้นที่ของใครของมันก็คงไม่มีปัญหา ทว่า เมืองนั้นก็มีกิจกรรมหลากหลาย ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา สถานที่ที่วัยรุ่นทั้งหลายชอบไปไต่ลมั่วกันได้แก่ เคาท์ ฝับ ห้างสรรพสินค้า ลานสเก็ต หรือสนามแข่งรถ เป็นต้น

เชียงใหม่ไม่ได้กว้างใหญ่เหมือนกรุงเทพฯ ผู้คนนิยมใช้มอเตอร์ไซด์ รวมทั้งวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา เกือบทั้งหลายจึงหลีกเลี่ยงการโคจรพบปะกันไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามท้องถนน หลังจากแต่ละกลุ่มนัดพบกันที่ประจำใกล้ชุมชนของตนแล้วก็พากันออกตระเวน ชี้อมอเตอร์ไซด์เที่ยวเป็นกลุ่ม ภาพอันน่าตื่นตระหนกสำหรับประชาชนผู้รักความสงบเกิดขึ้นเมื่อแก๊งค์มอเตอร์ไซด์มาพบกัน เช่นที่บริเวณสี่แยกไฟแดง หรือสองข้างทาง พวกเขาหยุดรถอย่างกะทันหัน ริงกรูข้ามถนน เข้าตะลุมบอนกันจนบางครั้งทำให้เกิดอุบัติเหตุจากรถชนท้ายกันระเนระนาด คนทั่วไปบางคนได้รับบาดเจ็บเนื่องจากถูกลูกหลง

สมัยแรก ดิวและเพื่อนมีการต่อสู้และพกพาอาวุธไว้เพื่อป้องกันตัว ตอนแรกก็ใช้ดาบ ต่อมาปืนบ้าง หรือระเบิดที่ทำขึ้นเอง เมื่อมีการเอาคืนก็ย่อมมีการแก้แค้นกลับมา นอกจากนี้การผูกน้ำใจนำมิตรยังหมายถึง การยกพวกไปตบยัดคนที่มาแย่งแฟนเพื่อน หรือมาหาเรื่องทำร้ายเพื่อนในกลุ่ม เมื่อสู้กันไปก็ย่อมเกิดการผูกใจเจ็บ มีการแก้แค้นแก้มือตามมา ดิวบอกว่า ส่วนใหญ่แล้วพวกเขามักไม่หาเรื่องใครโดยไม่มีสาเหตุมาก่อน แต่หากใครคนใดคนหนึ่งในแก๊งค์ให้สัญญาณว่าไม่ชอบใจด้วยเหตุผลใดก็ตามก็พร้อมจะลงมือ

ปี 2543 NDR ทำการล้างบางกลุ่มคู่อริที่ไม่ยอมลงให้ สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่กลุ่มกาดก้อม ซึ่งอายุมากกว่ารุ่นหาเรื่องดิวและเพื่อน ซึ่งเข้าไปนั่งเล่นคุยกันที่สวนสาธารณะบวกดาด คราวนั้นดิวพวกน้อยจึงต้องล่าถอย ทั่วไปเพียงความแค้น จากระเบิดเครื่องคู่อริที่ถูกทุบพังทั้งกลุ่มเมื่อสัปดาห์ก่อน วิทยุของดิวที่โดนรังแก แต่อุตุสำหรับหาทางป้องกันตัวสร้างตนจนแข็งแกร่งก็ฟื้นคืนชีพ คราวนี้มีกำลังแรงขึ้นอีกหลายเท่าตัวพวกของดิวถืออาวุธครบมือ ทั้งดาบสั้นดาบยาว บางคนก็มีปืน ตามไป

รุ่นสะกรมวัยรุ่นกาดก้อมซึ่งกำลังนั่งกินเหล้ากันอยู่ที่ร้านกาดก้อม ฝ่ายตรงข้ามไม่ทันไหวตัว หนีรนไปจนถึงคลินิกใหญ่ หลายคนเกือบจะจบชีวิตหากพยาบาลไม่ออกมาช่วยไว้ทัน

ตอนนั้น ดิวและเพื่อนรู้สึกว้าว หากไม่จัดเสียหนามให้หมด ก็คงมีเรื่องวุ่นวายไม่จบสิ้น พวกเขาอยากจะเป็นแก๊งค์ที่ดังที่สุดและเป็นที่ยอมรับ จะได้ไม่มีคนมายุ่ง ได้อยู่อย่างปลอดภัย นอกจากนั้นแก๊งค์อื่นที่ขอพบหาเหตุทะเลาะวิวาท เมื่อเกิดเรื่องแล้วก็มักโยนความผิด อ้างตัวเองเป็น NDR สร้างปัญหาให้ต้องตามไปจัดการอยู่ไม่ขาด

วิธีที่ NDR ใช้นั้นมีทั้งการเจรจา ซึ่งมักไม่ได้ผล กลุ่มอื่นส่งคนมาคุยก็ไม่ได้เรื่อง เมื่อยกพวกไป ยังไม่ทันได้พูดจา ฝ่ายตรงข้ามกลับเข้าใจว่าจะมาหาเรื่อง ถ้าไม่วิ่งหนีก็ชิงโจมตีก่อน ส่วนใหญ่จึงเป็นการยกพวกไปปราบจนได้ชัยชนะ ผลจากปฏิบัติการช่วงนั้นทำให้ชื่อเสียงของ NDR โด่งดังสมใจ ใครที่เข้าเป็นสมาชิก หากบังเอิญไปมีเรื่องชกต่อยหรือถูกคุมทำร้าย เพียงแค่บอกว่าอยู่ N ก็จะถูกปลดปล่อย ขึ้นชื่อว่า NDR เก่ง โหด และมีเอาคืนแน่

ช่วงนั้น หลายเหตุการณ์ก็ได้ผนวกรวม เสริมภาพพจน์อันร้ายกาจของ NDR ให้ร้ายยิ่งขึ้นไปอีก ไม่ว่าจะเป็นการจัดหน่วยลาดตระเวนสามสิบกว่าคนของ NDR เอง ที่ชี้อมอเตอร์ไซด์ถือดาบยาวนำกลั้วไปตามท้องถนนในเวลากลางคืน ทั้งยังมีคดีที่ตำรวจตามจับกุมจากการเอาคืนกลุ่มกาดก้อม และอีกคดีสำคัญที่สมาชิกคนหนึ่งยิงลูกชายนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หลายๆ คดีส่งผลให้เด็กหนุ่ม NDR ซึ่งครองความเป็นจ้าวในหมู่แก๊งค์วัยรุ่น กลายเป็นอาชญากรรุ่นเยาว์ของสังคมในสายตาของรัฐ

ที่มาของแก๊งชาบูไร

“ตอนนั้นพวกผมโดนจับ เราใช้มีดพร้า ใช้มีดยาว แต่ไม่มีชาบูไร ตำรวจเอาชาบูไรจากไหนก็ไม่รู้มาใส่ในมือเพื่อนผม เอ้า คิงลองกำล่อ (ลองถือสิ) แล้วบอกให้ยกมือขึ้น เพื่อนผมว่า เยยะหยังครับ (ทำไมหรือครับ) เพื่อนผมไม่รู้ก็ยก พอยก นักข่าวก็ถ่ายเลย รุ่งขึ้นก็ถึงหนังสือพิมพ์...ชาบูไรคินซีฟ”

ปัญหาเด็กวัยรุ่นเชียงใหม่กลายเป็นภัยร้ายแรง หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ช่วยกันประโคมข่าว ทั้งแบบแต่งแต้มสีล้น นำเสนอข้อเท็จจริงบางส่วน หรือเสนอแบบวิเคราะห์ และพยายามเรียกร้องให้ฝ่ายต่างๆ เร่งแก้ปัญหานี้ หน่วยงานต่างๆ เริ่มเข้ามาเกี่ยวข้อง และพยายามดำเนินการไปตามบทบาทหน้าที่ของตน

5 ปีที่แล้ว ดิวในวัย 18 เริ่มคลายความบุ่มบ่าม มุทะลุ NDR มีสมาชิกประมาณ 1,500 คนแล้ว แบ่งกลุ่มย่อยออกไป 7-8 กลุ่ม โดยมีหัวหน้าเป็นเพื่อนหรือแกนนำ NDR เดิม เป็นรุ่นน้องบ้าง เป็นเพื่อนที่อยู่กลุ่มอื่นมาก่อนบ้าง พวกกันนำลูกน้องเข้ามาสมทบ ตั้งเป็นกลุ่มย่อยซึ่งมีวัฒนธรรมเฉพาะในกลุ่มของตน เช่น กลุ่มซากระชอบดกปลา กลุ่มทางสายไหมชอบแข่งรถ

ขณะเดียวกัน เพื่อนๆ NDR เดิมที่เคยร่วมเป็นร่วมตายและรักกันอย่างสละชีวิตได้ของดิวนั้น บางคนยังต้องโทษ บางคนจากไปอย่างไม่มีวันกลับ ความรุนแรงที่พวกเขาได้สร้างไว้มีผลย้อนกลับมาหาทุกคน ทั้งภาพพจน์เสื่อมเสียจากสายตาคนนอก อนาคตทางการศึกษาที่ริบหรี่ ความผิดหวังเสียใจของพ่อแม่และคนในครอบครัว การไม่อาจมีชีวิตอย่างปกติสุขเพราะพฤติกรรมในอดีต ซึ่งทำให้หลายคนมีชื่ออยู่ในบัญชีดำของเจ้าหน้าที่ จากประสบการณ์ชีวิต ดิวเริ่มรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลง

อาการอยากรื้ออยากลง แรง และยากจะควบคุมทิศทางของวัยรุ่นทำงานเต็มทีในช่วงวัย 13-18 ปี แต่เมื่ออายุมากขึ้น ความร้อนแรงก็ค่อยๆ ลดลง ฮอร์โมนเพศเริ่มปรับระดับสมดุล สมองส่วนเหตุผล-อารมณ์ทำงานประสานกันในจังหวะที่เนิบช้าขึ้น ความสุขจากการไล่ล่าบ้ำระห่ำไม่ดึงดูดใจอีกต่อไป สำหรับเด็กที่ถอยกลับมาตั้งหลักได้ พวกเขาจะเริ่มเติบโตขึ้นกลายเป็นผู้ใหญ่ธรรมดาคนหนึ่ง แต่สำหรับเด็กที่เกเรอย่างร้าย ถูกสังคมประทัพบตรา ประณามว่าเป็นขยะสังคมนั้น หากพบช่องทางหรือผู้คนที่ช่วยให้พวกเขาได้ปรับตัว ให้โอกาสกลับมาใช้ชีวิตปกติก็นับเป็นโชค แต่หากไม่ วัยรุ่นที่ประดูลังคมปิดตาย หากทางกลับไม่ได้ หน้าที่ถูกครอบครัวตัดขาด พวกเขาจะเดินไปทางไหน และจะกลายเป็นอย่างไร

โชคดีที่ดิวไม่ได้อยู่ลำพัง ตลอดเวลาที่เขาเข้าสู่วงจรชีวิตเด็กแก๊งมีใครคนหนึ่งที่รักและห่วงใยคอยติดตามดูแลเขาอย่างใกล้ชิด และยังเผื่อแผ่อาหารไปถึงเพื่อนในกลุ่มด้วย ใครคนหนึ่งซึ่งมีส่วนสำคัญในการไขกุญแจประตูที่ปิดตายมานานนั้น และพาเด็กๆ กลับมา

ข้างจาก วิชา อีศวพิศาลบุณย์ เจ้าหน้าที่องค์กร IOCT-สารคดีโทรทัศน์ คณะนิเทศและสื่อ ตอน “ชายแฉ่วหัวใจไฟใจ”, สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส, 29 มิถุนายน 2551

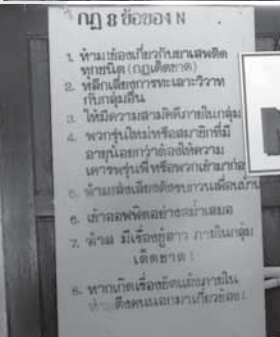
บทที่ 2

ยาย หรือหัวหน้าแก๊ง?

ปายสี่โมงเย็นของทุกวัน หลังจากทำงานบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว หญิงชราวัยเกษียณจะประกองพาทะรูนโบราณสีเขียวตุ๋นๆ คั้นแกงออกจากบ้านไม่ยกพื้นชั้นเดียวในซอยเล็กๆ หน้าโรงเรียนดาราวิทยาลัย มายังสนามกีฬาเทศบาลนครเชียงใหม่ หลังจากขับไปจอดตามปกติ ยายซึ่งรูปร่างค่อนข้างตัวม มีปัญหาเรื่องปวดเข่าบ้างก็จะเดินมาเรื่อยๆ อย่างไม่รีบร้อน จนถึงทำการได้อัจฉจันทร์ของสนามกีฬา

เหนือประตูไม้ทาสีเทาเข้มเขียนไว้ว่า “ศูนย์พัฒนาเยาวชน เชียงใหม่” ยายล้วงกุญแจออกจากกระเป๋ า เปิดประตู ก้าวเข้าไปนั่งที่โต๊ะประจำ ซึ่งตั้งอยู่ด้านในสุดของห้อง ห้องนั้นค่อนข้างโล่ง ลึกมากกว่ากว้าง ปราศจากการตกแต่ง นอกจากโต๊ะของยายแล้ว มีเก้าอี้โลหะพับได้วาง

เรียงรายยาวมาจนขีดประตูทางเข้า มีตู้น้ำเย็น สำหรับดื่ม โกลั๊กบโตะของขยายเป็นชั้นวางโล่และถ้วยรางวัลมากมาย

ส่วนหนึ่งที่ทำสีขาวพอลายหมองมีแผ่นกระดาษติดอยู่สามสี่แผ่น บางแผ่นเป็นกระดาษรูปเขียนด้วยปากกาสี เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่สรุปจากการประชุม แผ่นหนึ่งที่ดูถาวรนั้นเขียนไว้ว่า กฎข้อบังคับของ NDR โล่เรียงลงมาจกข้อ 1-8 ได้แก่ ห้ามใช้ยาเสพติด, หลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท, เคารพเชื้อฟงรุ่นที่, เข้าออฟฟิศสวมเสื้อ, ห้ามเรื่องชู้สาวในกลุ่ม และหากมีความขัดแย้งภายใน ห้ามตั้งคนนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นต้น ที่แขวนอยู่บนสุดเหนือโตะขยายคือภาพดวงพักตร์สีทอง เรื่องรองของพระเยซูเจ้า ทอดมองไปเบื้องหน้า อย่างแจ่มกระจ่างและมีความหวัง

“กฎของ NDR ละอ่อนกับขยายประชุมกัน ตั้งกฎขึ้นมา ข้อแรกๆ ตั้งกันนานแล้ว สิบปี สองข้อ หลังเพิ่งตั้ง”

- ยายแฉิว-ลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธุ์
- ที่ปรึกษากลุ่ม NDR
  - ผู้ประสานงานโครงการสร้างความสัมพันธ์เพื่อลดความรุนแรง/เหล่า/บุหรื วัลย์ชุมชนเมืองเชียงใหม่ โดยเยาวชนเครือข่าย NDR

- อนุกรรมการฝ่ายรับแจ้งเหตุและตรวจสอบร่วมกับ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเชียงใหม่

หญิงชรวาย 63 ท่านนี้ “ยาย” ของเด็กๆ กลุ่ม NDR หรือยายแฉิว สำหรับคนทั่วไป เธอคือใครคนหนึ่งซึ่งคอยสอดส่อง ติดตามดูแลน้องตัว และเพื่อนตลอดมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 จนกระทั่งทุกวันนี้ ยายลาออกจากงาน เข้ามาดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาเด็กๆ อย่างเต็มตัว ไม่ว่าปัญหาละเล็กหรือใหญ่ ปัญหาโลกแตก ทั้งที่แก้ไขได้และยากจะแก้ ยายไม่ใช่ผู้หญิงเก่งกล้า มีอุดมการณ์สูงส่งจากไหน เป็นเพียงผู้สูงอายุ ท่านหนึ่งซึ่งรักและห่วงใยลูกหลาน จนไม่อาจมองข้ามหรือปล่อยปละละเลย พวกเขาเท่านั้น

ด.ญ.ลัดดาวัลย์ สมาชิกคนที่ 3 ของพี่น้องทั้ง 7 ในครอบครัว เธอเกิดก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 อุบัติ เธอเติบโตขึ้นในครอบครัวคริสเตียน ย่านโรงเรียนดาราราช มารดามีอาชีพค้าขาย ส่วนบิดาเป็นหมอ ประจำอยู่ในอำเภอรอบนอก ยายแฉิวเล่าว่า แม่ของยายดู ทำให้ไม่กล้าเกร แต่ก็บอกว่า เด็กวัยรุ่นสมัยยายแฉิวนั้นไม่ร้ายเท่าสมัยนี้ ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตกันปกติธรรมดา ไม่มีแหล่งบันเทิง หรือยาเสพติดระบาด ตัวยายเองไม่ได้เรียบร้อย เป็นผ้าพับไว้เท่าใดนัก แต่ก็ไม่ถึงกับตีแม่เหล่าหรือสูบบุหรื เมื่อโตเป็นสาว เข้าเรียนอักษรศาสตร์ ที่โรงเรียนฝึกหัดครู (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัย

ยายแฉิว - ลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธุ์

ราชภัฏเชียงใหม่) ยายกับเพื่อนสนิทอีกสองก็ทำการขบดด้วยการไม่ยอม
รับน้อง ด้วยไม่ชอบให้ใครข่มขู่ บังคับ

นี่ยายยายแើวเป็นคนชอบผจญภัย ใจกล้า ไม่กลัว ดิว หลานชาย
บอกว่า ถึงยายแก่แล้วแต่ยังบู้อยู่ ใจอย่างกับวัยรุ่น ขนาดเสียงเรียกเข้า
โทรศัพท์มือถือของยายยังเป็นเพลงร็อคสมัยใหม่

นั่นคือเรื่องราวนานนมมาแล้ว หลังจากเรียนจบ (พ.ศ.2508)
ยายก็ได้เป็นครูสอนภาษาอังกฤษสมดังตั้งใจ ขณะเพื่อนบางคนเป็นไกด์บ้าง
ทำงานโรงแรมบ้าง หรือไม่ก็เป็นข้าราชการ

โรงเรียนแรกที่ยายสอนคือ โรงเรียนไชยโรจนวิทยาใน อำเภอเมือง
ต่อมายายย้ายไปสอนที่อุดรฯปีหนึ่ง ก่อนจะกลับมาสอนที่ โรงเรียนประทีป
อุดรศึกษา ซึ่งปิดตัวไปแล้ว จากนั้นได้ไปสอนที่อำเภอพร้าว ช่วงปี 2531
เป็นต้นมา ยายทำงานเป็นครูสอนภาษาไทยที่สถานกงสุลอเมริกัน และ
สถาบันสอนภาษา AUA เชียงใหม่ ทั้งยังรับจ้างเป็นล่าม และแปลเอกสาร
ให้กับโครงการต่างประเทศในเชียงใหม่ เช่น Highland Agronomy Project
ของประเทศออสเตรเลีย

หลังจากน้องดิวเข้าไปข้องแวะกับกลุ่มแก๊งนั้นเอง ด้วยความ
ห่วงใย ยายจึงวางมือจากงานที่เคยรับทำทั้งหมดเพื่อดูแลหลานชาย
บุตรของลูกสาวคนรองจากพี่น้องหญิงล้วน 3 คน

ยายเล่าว่า ตอนนั้นที่ตามไปดูดิวและพวกรวมกลุ่มกันเนื่องจาก
เป็นห่วง แวะไปดูหน่อย กลัวจะติดยา ดิวบอกว่า ตอนแรกยายตามไปยืน
สังเกตการณ์อยู่ห่างๆ วันแรกไปเฝ้าอยู่ครึ่งชั่วโมง วันที่สองนานขึ้น วันที่สาม
เพิ่มเป็นสองสามชั่วโมง จากตอนแรกที่นั่ง ไม่ค่อยพอใจ แล้วก็ย้ายเพื่อน
ที่เหมือนมีมายมาคุม ต่อมาก็เริ่มชิน ยายแើวเองก็ไม่ใช่อึ้งช้ำชงฟู
จู้จี้จ้าน ค่อนไปทางพูดน้อยต้อยหน้ามากกว่า

ดิวบอกว่า ยายเข้ากับเพื่อนของเขาได้ดี ส่วนตัวยายนั้นคิดว่า
ที่เด็ก ๆ ยอมรับก็เพราะได้ช่วยเหลือพวกเขา ทำให้รู้สึกมีบุญคุณต่อกัน
เมื่อเด็ก ๆ เกิดกรณีทะเลาะวิวาท หรือถูกจับเรื่องรถมอเตอร์ไซด์ ยายจะตาม
ไปถึงโรงพัก ช่วยพูดกับลูกศิษย์เก่าซึ่งเป็นตำรวจ ขอรับรองว่าอย่าทำร้ายเด็ก
และขอให้ช่วยอะลุ่มอล่วย คินโบบัซซี่ ถอนใบสั่ง ปล่อยตัวเด็ก หรือ
อนุญาตให้เอารถออกได้ตามแต่กรณี

ทั้งหมดที่ทำให้ยายตามเด็ก ๆ ไปในตอนนั้นเป็นเพราะหลาน
แต่พอนานวันไป ความผูกพันและจิตใจที่เมตตาไม่แบ่งแยกของยาย
ก็ทำให้ไม่อาจทอดทิ้งเด็กคนไหน ยิ่งหลายต่อหลายครั้ง สมาชิกกลุ่มป่วย
หรือบาดเจ็บมา โดยที่พ่อแม่ไม่ทราบหรือไม่สนใจ ยายต้องเป็นธุระพาไป
โรงพยาบาล นั่งเฝ้าไข้หรือรออยู่หน้าห้องฉุกเฉิน แต่ก็รู้สึกว่ปล่อยไว้
อย่างนั้นไม่ได้ ยายไม่ถึงกับโอบอุ้มเด็กไว้เป็นภาระของตัว แต่ได้พยายาม
ติดต่อประสานกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งก็ได้ผลอยู่บ้าง

เมื่อก่อน หลังจากเที่ยงคืนเป็นต้นไป ยายต้องเตรียมตัวให้พร้อม
เอาไว้ และคอยเฝ้าหูฟังว่าเสียงโทรศัพท์จะดังขึ้นตอนไหน ไม่ดิวก็เพื่อน
ของดิว ตีกันแล้ว หรือกำลังจะมีเรื่องกัน หรือว่าตอนนี้อยู่ที่สถานีตำรวจ
หรือถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลใด

ยายแើวจึงไม่ใช่แค่หญิงชราที่คอยทำหน้าที่จัดการปัญหาต่างๆ
ให้เด็กแก๊ง สำหรับสมาชิกของ NDR ตั้งแต่รุ่นแรกจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่า
จะถามทักเด็กคนไหน ก็จะได้คำตอบในทำนองเดียวกันว่า ยายเป็นเหมือน
พ่อแม่ เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ที่พวกเขาเคารพรัก

ยายแើวยังมีส่วนผสมอีกอย่างที่ค่อนข้างประหลาด และทำให้
ผู้คนเข้าใจว่ายายเป็นเจ้าแม่หรือหัวหน้าแก๊ง นั่นคือ การที่ยายสามารถ
เจรจากับเด็กวัยรุ่นเชียงใหม่ได้ ไม่ว่าจนแก๊งไหน ฉะนั้น เด็กกลุ่มนี้ซึ่งมักมี

ปัญหาทะเลาะวิวาทอยู่เป็นประจำจึงรู้สึกเคารพยำเกรง อยู่ในใจจนช่วงแรกถึงขั้นอีกหิมเพราะคิดว่ามียายเป็นพวก

“ยายนี่ขึ้นชื่อเรื่องเจรจาไกลเกลี่ย พูดได้ว่าทั้งหมดในเชียงใหม่เนี่ย ยายสามารถควบคุมได้หมด ถ้าเขายังไม่ตีกัน จะเข้ามาหายายก่อน ให้ยายเจรจาอีก โดยหัวหน้ากลุ่มต้องพามา เราต้องมานั่งคุยกันก่อนตอนแรก ถ้าอู้กันบู้เรื่อง ก็ให้ไปตีกันข้างหลังนั้น ตีกันจนหน้าใจ (ใส่นวม) แล้วหยุดต่อมาก็เป็นเพื่อนกัน”

นั่นคือการแก้ปัญหาในช่วงหลังที่ยายตั้งสำนักงานเป็นกิจจะลักษณะ และเกิดกลุ่มเยาวชนขึ้นมาแทนที่แก๊งแล้ว แต่ในสมัยแรก บางครั้งยายก็บุกไปห้ามทัพ หวังรักษาชีวิตเด็กกลางสนามรบ บางครั้งก็มีโอกาสเจรจา บางคราก็ไม่ ต้องคอยหลบลูกกระสุน ช่วงต่อมา เมื่อ NDR มีเรื่องวิวาทบาดหมาง แล้วเด็ก ๆ มาแจ้ง ยายแฉ่วก็จะออกโรง โดยไปพบและเจรจากับผู้นำฝ่ายคู่กรณี เพื่อพยายามยุติเรื่องราว ทำให้ช่วยลดความรุนแรงลงบ้าง ในระยะหลังๆ ขณะที่ปัจจุบัน เมื่ออายุมากขึ้น ในวัย 63 ปี ยายแฉ่วได้อาศัยเทคโนโลยี หันมาใช้วิธีโทรศัพท์เจรจาความแทน

วิธีของยาย

“ต้องสารพัด ทุกวิธีเลย เพราะพ่อแม่เขาไม่เอาแล้ว 30-40 คน ถูกจับไปโรงพัก 2 คนหายกลางทาง ลูกตำรวจ เขามาโทรไปเอาออก เราก็ไปกับเด็ก ๆ 38 คน ไปกันไม่ทำให้ตำรวจมาซ้อมเด็ก ไปทุกครั้งเลย

ซื้อข้าวซื้อน้ำ แต่อบรมไม่ได้ พูดไม่ได้ ต้องให้เขาเห็นจากการกระทำอย่างเดียว”

ยายบอกว่าทำอย่างนี้เป็นสิบปี รับฟังเด็ก ไม่ตำหนิ ไม่เทศนาสั่งสอน ให้เด็กเป็นฝ่ายเอ่ยปากพูดก่อน แต่ส่วนใหญ่เวลาเกิดเรื่อง เด็กจะมาหายายและสารภาพเอง ยายก็จะคุยด้วยเหตุผล ถามเขาว่า เรื่องเมื่อคืน ลูกทำจริงหรือ ลูกมีเหตุผลอะไรบอกยายได้ไหม เขาก็ตอบว่ามันทำเพื่อนผมหรืออื่นๆ จากนั้นก็มาช่วยกันหาหนทางแก้ไขที่ดีที่สุด แต่ยายจะไม่แทรกแซงการตัดสินใจของเด็ก บางคนเพิ่งไปยิงใครเขามา ยายก็ถามว่าจะทำอะไร ลูกอยู่ที่ไหนตอนนี้ เด็กก็บอกและตัดสินใจว่าจะหนี ยายก็ไม่ได้ขัดขวางปล่อยให้เป็นที่หน้าหน้าที่ของตำรวจไป ส่วนคนที่ต้องการมอบตัว ยายก็พยายามดึงตัวกลับมา เจรจาช่วยเหลือให้สามารถกลับไปเรียนได้ โดยภาคทัณฑ์รอไว้

สิ่งที่เด็ก ๆ บอกเป็นเสียงเดียวกันก็คือ ความจริงใจของยาย และการรักษาความลับ ยายจะบอกเด็กที่มีปัญหาและเดินเข้ามาปรึกษาว่า...ลูกพูดความจริงกับยายได้ เรื่องนี้จะเป็นความลับระหว่างเราสองคน

หนึ่งด้านข้างที่ทำการของ NDR มีประตูกระจกบานหนึ่งเปิดไปสู่ห้องข้างๆ ห้องนั้นคือห้องแห่งความลับ มีไว้สำหรับเด็ก ๆ ที่แบกปัญหาทุกข์ร้อนใจมาขอคำปรึกษาจากยายเป็นการส่วนตัว

“มีชะบ๊ะ (สารพัด) ปัญหาทุกอย่าง ทั้งเรื่องที่โรงเรียน แฟน เรื่องครอบครัว ปัญหาทุกอย่างที่มีในโลก”

จากทีปรึกษาแก๊งกลายเป็น ผู้ให้คำปรึกษากลุ่มเยาวชน

สมัยแรก NDR ชุมชุมพบปะกันตามสถานสาธารณะที่สะดวกๆ ลานว่างในหมู่บ้านชานเมืองแห่งหนึ่งเคยเป็นที่ชุมนุมพวกของตีวงค์ที่สมาชิกยังมีจำนวนราว 200-300 คน แต่วันดีคืนดีพวกเขาถูกชาวบ้านทั้งหมู่บ้านรวมขับไล่ทำร้าย เด็กๆ ต้องย้ายไปนัดพบกันที่อื่น ตามป่าช้า เก่าบ้าง หรือที่ว่างหลังห้างคาร์ฟูร์ เมื่อกลุ่มเริ่มขยายใหญ่ ยายจึงต้องเข้ามามีบทบาทเรื่องการบริหารจัดการไปโดยปริยาย ยายไม่แทรกแซงค่า หรือห้ามก็จริง แต่ก็คอยบอกกล่าว ชี้แนะเมื่อมีโอกาส เพื่อให้พวกเขาเกิดหรือก่ออันตรายน้อยที่สุด ในวันนั้น ยายถูกนับเป็นส่วนหนึ่งของแก๊งแล้ว เพื่อความสะดวก ยายแบ่งการดูแลออกเป็นสาย ซึ่งก็คือกลุ่มย่อยที่เพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ นั่นเอง เมื่อมีเรื่องที่ต้องเสนอแนะ ชี้นำ ก็เรียกหัวหน้าหรือแกนนำแต่ละกลุ่มมาพูดคุย เรื่องการรักษา กฎจราจรบ้าง หรือสถานการณ์ความปลอดภัยด้านต่างๆ

หญิงชราซึ่งคนภายนอกเข้าใจว่าเป็นหัวหน้าแก๊ง ในสายตาของเด็ก คือ ยายที่เด็กๆ เคารพรัก และยึดถือเป็นหลักในชีวิตที่ปรวนแปรระส่ำระสายของวัยรุ่นอย่างพวกเขา วันที่สมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้นเป็นหลักพัน

แต่ต้องเร็วออกไป ไม่มีที่พบปะประชุม ยายได้งบประมาณสนับสนุนมาจากสมาชิกรยาชาวสวีเดน ยายจึงได้เช่าบ้าน ตั้งสำนักงานขึ้น

ช่วงเวลานั้นคาบเกี่ยวกับที่น้องตีวงค์เพื่อศิลปะสร้างผลงานปราบแก๊งอื่นๆ และเป็นเวลาเดียวกับข่าวคราวแก๊งชาบูไร และแก๊งวัยรุ่นเชียงใหม่ดังครึกโครม ทางตำรวจซึ่งไม่เข้าใจการทำงานของยายได้ส่งเจ้าหน้าที่มาปิดล้อมสำนักงาน บีบให้ปิดตัว ถึงขั้นนำยายมาสอบสวนว่าจะปิดแก๊งต่อหน้าอนุสาวรีย์สามกษัตริย์อันศักดิ์สิทธิ์และเป็นที่เคารพนับถือของคนเชียงใหม่ ยายยังถูกตำรวจเข้าค้นบ้าน ซึ่งก็ไม่พบสิ่งผิดกฎหมายใดๆ

ยายแฉเริ่มรู้สึกท้อใจ ผนวกกับความเหน็ดเหนื่อยกับการรับมือกับปัญหาสารพัน จึงทดลองถอยห่างออกมา แต่พอปล่อยให้ได้สักระยะหนึ่งเด็ก ๆ ที่เคยมียายเป็นที่ยึดเหนี่ยว ออกทะเลเกเรน้อยลงก็เริ่มแตกกระสากันขึ้น ก่อพฤติกรรมตอแยตีวิวาทกันมากขึ้น ยายจึงคิดว่าต้องกลับเข้ามาดูแลดังเดิม

เรื่องราวกลุ่มวัยรุ่นที่โด่งดังไปทั่วนั้นทำให้คนส่วนใหญ่เข้าใจยายผิดๆ กระนั้นก็ยังมืองค์กรที่เป็นมิตรเข้ามาให้ความช่วยเหลือร่วมหาแนวทางแก้ไข เจ้าหน้าที่จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 5 (ปปส.ภาคเหนือตอนบน) ได้เข้ามาแนะนำยายให้เขียนโครงการเสนอของบประมาณ จนได้รับเงินทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

แม้ยายจะมองต่างจากคนทั่วไปว่า พฤติกรรมของวัยรุ่นไม่ใช่ปัญหาร้ายแรงแก้ไขไม่ได้ เป็นเพียงเรื่องของวัยที่สามารถเยียวยาวันหนึ่งก็จะผ่านไป แต่ยายก็ได้ประสบพบเจอและตระหนักดีถึงผลจากความรุนแรงที่เกิดจากพฤติกรรมเสียของเด็กๆ มาแล้ว นอกจากนั้น

วิกฤติจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทำให้ยากคิดว่า ลำพังใช้การเจรจา
ไกล่เกลี่ยอาจจะไม่พอ จึงเป็นที่มาของโครงการลดความรุนแรงในกลุ่ม
NDR

นอกจาก ปปส.แล้ว ยายเริ่มมีเครือข่ายพันธมิตรอื่นยื่นมือมาช่วย
เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ให้ทุน
สนับสนุนโครงการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สนับสนุน
กิจกรรมค่าย และการศึกษาวิจัยของยายกับเด็กๆ เพื่อความเข้าใจ
สถานการณ์ของกลุ่ม อันเป็นฐานสำคัญสำหรับกิจกรรมต่อๆ มา เพื่อลด
พฤติกรรมเสี่ยงและการใช้ความรุนแรงที่เป็นปัญหาหลักของ NDR
โดยมีสุรชาติพ ลากสมทบ และคณะเข้ามาให้การช่วยเหลือแนะนำ
ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของเธอ

บทที่ 3

เปลี่ยนวัยรุ่นพลังรุนแรง สู่พลังสร้างสรรค์

กิจกรรมค่ายเริ่มต้นราวปี 2545 จากนั้นกิจกรรมอื่นๆ ก็ติดตาม
มาอย่างต่อเนื่อง ช่วงแรกยายเป็นคนคิดโครงการ ต่อมาเมื่อเด็กๆ
เริ่มเข้าใจจึงเข้ามามีส่วนร่วม เสนอสิ่งที่พวกเขาต้องการผ่านการประชุม
ลักษณะกิจกรรมเป็นค่ายสร้างความตระหนักในตนเอง ค่ายเชื่อมความ
สัมพันธ์สร้างความสามัคคีในกลุ่ม ซึ่งมีขนาดใหญ่จนสมาชิกแทบจะไม่รู้จัก
ทั่วถึง ค่ายพัฒนาศักยภาพแกนนำในด้านต่างๆ ซึ่งจะขยายผลลงไปยัง
สมาชิกผ่านการถ่ายทอดจากหัวหน้า ค่ายฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะชีวิต
การแก้ปัญหาชีวิต รวมทั้งทักษะการพูดเจรจาไกล่เกลี่ย ทางเลือกสำหรับ
ช่วยลดการใช้ความรุนแรงสำหรับเด็ก

ยายเชี่ยวชาญการทั้งจากภาครัฐและเอกชน เช่น อัยการจังหวัด เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักจัดกระบวนการ กลุ่ม อาทิ เจ้าหน้าที่จากศูนย์ฮอทไลน์ ศูนย์ไทยพ (มูลนิธิศึกษาเยาวชน) เจ้าหน้าที่ของ ปปส. เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรภาค 5 ฝ่ายกรรมการเด็กและเยาวชน เทศบาลนครเชียงใหม่ เข้ามาช่วยดำเนินกิจกรรม

แกนนำกลุ่มซึ่งเกิดความเบื่อหน่ายการปะทะ และอยากจะทำกลับตัวเป็นคนปกติ มีอิทธิพลสำคัญในการจูงใจสมาชิกรุ่นน้องให้เข้าร่วมกิจกรรม นอกจากค่ายเสริมสร้างพัฒนาตัวองข้างต้นแล้ว พวกเขาตระหนักถึงการไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เจ้าหน้าที่ตำรวจแม้จะไม่จ้องจับกุมเช่นแต่ก่อน แต่ก็ยังคงระวังระไวจับตาดูเด็กๆ ทางกลุ่มจึงได้จัดให้มีกิจกรรมแก้ไขภาพพจน์ เพื่อเปลี่ยนมุมมองของบุคคลภายนอก ว่านับจากนี้ NDR ไม่ใช่แก๊งกวนเมือง ทำแต่เรื่องร้ายๆ อีกต่อไปแล้ว แต่คือกลุ่มเยาวชนที่ต้องการเป็นคนดีและทำประโยชน์เพื่อสังคมต่างหาก

กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ที่จัดขึ้น เช่น การเก็บขยะ การบริจาคโลหิต การปลูกป่า การปล่อยปลาที่อ่างเก็บน้ำห้วยดึ่งเฒ่า การเลี้ยงอาหารเด็กอ่อนที่บ้านเด็กอ่อนเวียงพิงค์ การร่วมชบวนรณรงค์วันเอดส์โลก เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ออกไปให้ข่าวกับสื่อมวลชนตามสื่อต่างๆ รวมทั้งคลื่นวิทยุเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ โดยทางกลุ่มจะสวมเสื้อยืดสีดำคอโบล สกรีนชื่อย่อ NDR ตรงหน้าอกเป็นสัญลักษณ์ สำหรับเสื้อนั้นยายบอกว่า

“...เราทำความดี ให้ดีที่สุด สม่ำเสมอ วันหนึ่งคนจะเห็นเอง...ใส่เสื้อ NDR ให้ภูมิใจว่า เราคือกลุ่มที่พยายามเป็นคนดีของสังคม ไม่ใช่เราอยู่แก๊งใหญ่”² NDR เริ่มเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ไปในทางที่ดีขึ้น แม้ว่าช่วงแรกเสื้อที่สวมจะทำให้ยังตกเป็นเป้าความเข้าใจผิดของตำรวจ อยู่บ้างก็ตาม

เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ยายแอ้วในวันนี้ ได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นผู้ที่คลุกคลีทำงานกับเยาวชนมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน สำหรับตัว ปัจจุบันเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่างๆ เกี่ยวกับเยาวชน ทั้งในสถานศึกษา และในเวทีแลกเปลี่ยน เขาบอกว่า ทุกอย่างไม่ได้เกิดขึ้นโดยง่าย ต้องใช้เวลา แม้แต่ตัวเขาเอง ซึ่งเปลี่ยนโรงเรียนมากกว่า 5 โรงเรียนเพราะถูกไล่ออก หากไม่มียายก็คงไม่มีวันนี้ การทำงานกับเด็กแบบที่ยายแอ้วบอกว่า “บ่มีดีสักคน ถ้าดีก็คงไม่เข้ามา” จึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน แตกต่างจากเด็กทั่วไป

วันนี้ สมาชิกทั้งหมดของ NDR มีจำนวน 3,941 คน (ในวันสัมมนา) แบ่งออกเป็น 30 สายหรือ 30 กลุ่ม กิจกรรมหลักคือการประชุมแกนนำประจำทุกเดือน การจัดค่ายตามวัตถุประสงค์ต่างๆ อย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ แต่ที่ได้รับความนิยมและจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีคือ กิจกรรมการแข่งขันฟุตบอลในทีม นอกจากนี้ก็ยังมีการฝึกอบรมประเภทต่างๆ รวมทั้งการฝึกเป็น ดีเจ หรือพิธีกรรายการวิทยุ ซึ่งยายแอ้ววางโครงการไว้ว่า น่าจะมีรายการวิทยุของ NDR เอง เพื่อเป็นสื่อสร้างความเข้าใจแก่สังคม ผู้ปกครอง และเยาวชนคนอื่นๆ

หน่วยงานพันธมิตรที่เข้ามาให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องได้แก่ ปปส. ส่วนหน่วยงานที่ให้ความสนับสนุนเรื่องงบประมาณช่วงสองสามปีให้หลังคือ IOGT องค์การพัฒนาเอกชนจากประเทศสวีเดน ซึ่งทำงานด้านเยาวชน และมีสวนส่งเสริมเด็กๆ ได้เปิดหูเปิดตากว้างขวางมากขึ้น

²อ้างจากวีซีดีสารคดี “เครือข่ายลดพฤติกรรมเสี่ยงเยาวชนในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ วัชวาริสอร์ท 3-4 เมษายน 2550 โดย ปปส., มูลนิธิภูมิพลังชุมชนไทย, มูลนิธิโลกทัศน์ไทย ผลิต

เดือนพฤศจิกายนปีนี้ (2551) ดิว ยาย และแกนนำบางส่วนจะได้ไปเรียนรู้ดูงานที่สวีเดน ส่วน ปปส.สนับสนุน ทั้งการพาเด็กๆ ไปดูงานต่างประเทศ เช่นที่เมืองจีน และพาพี่น้องที่ทำงาน ด้านเยาวชน-ยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว มาแลกเปลี่ยนถึง ศูนย์ NDR ซึ่งตั้งอยู่ที่เชียงใหม่

ความเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นเรื่อยๆ แต่ยายก็ยังต้องเหนื่อย ไม่ใช่เหนื่อยเพราะเด็ก แต่เหนื่อยกับการที่ผู้คนส่วนที่ยังคงไม่เข้าใจ แถมยังหวั่นใจว่า อายุมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างนี้ หากวันใดวันหนึ่งเกิดยายล้มไป ใครจะเข้ามาดูแล

บ่ายสี่โมงครึ่งของทุกวัน เด็กๆ ในชุดนักเรียนนักศึกษาของสถาบันต่างๆ ทั้งเชียงใหม่ รวมทั้งที่แต่งกายไประเวทจะแหวะเวียนกันมายังห้องได้อัจฉรินทร์ บางคนขี่มอเตอร์ไซด์เข้ามาสวัสดิศเดียว นั่งอยู่ครู่หนึ่งก็จากไป บางคนเข้ามาด้วยสีหน้าลึกลับ บ้างก็มานั่งคุยกัน หัวเราะเร็น บางส่วนนั่งอยู่หน้าศูนย์ บางคู่ซอ้มมวย บางวันมีกลุ่มบี บอย มาซอ้มเต็นให้ยายดู มีเด็กผู้หญิงรีมาด้วยท่าทางกระสับกระส่าย ยายซึ่งนั่งสงบใจเย็นเป็นปกติอยู่ที่โต๊ะจับสังเกตุได้แต่ไกล...“เฮ้ มีอะไร มาเข้า มาหายาย คุยได้ๆ เข้ามาเลยลูก”

คำถามค้างคาใจยายคือ “หลังสี่โมงครึ่ง คนเชียงใหม่ไปไหนทำไมเด็กๆ ถึงต้องมุงมาที่นี่ มีปัญหาอะไรก็วิ่งมาหาผู้หญิงแก่คนนี้?” ยายอยากจะได้ใครสักคนมาช่วย เคยมีคนมา แต่ก็อยู่ไม่ได้ เพราะกลัวเด็กเมื่อเด็กรู้ว่าเจ้าหน้าที่ก็เริ่มเล่นเกมทำทนาย การจะเอาชนะใจและ

ทำให้เด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาซับซ้อนทางอารมณ์แบบเด็กกลุ่มนี้วางใจนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เมื่อไม่เห็นใคร ยายได้แต่รอให้น้องดิเวติเติบโตเป็นผู้ใหญ่ สุขุมกว่านี้ ในวัย 23 ปี ดิวซึ่งรักและเป็นห่วง อยากให้ยายวางมือนั้น แต่ดิวยังใจร้อนและมีบารมีไม่พอในสายตาของยาย ยายจึงต้องแบกสังขารซึ่งบางคราวก็ถูกโรคภัยรุกราน มาอยู่เป็นกำลังใจช่วยแก้ไข้ปัญหาให้เด็กๆ อย่างไม่มีวันหยุด

เด็กหลือขอ หรือว่ายายชวน ที่พยายามพัฒนาศักยภาพ

เด็กหญิงเด็กชาย วัยรุ่นในจังหวัดเชียงใหม่มาจากไหน? เมืองที่ถูกทำให้เป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือแทบทุกๆ ทาง ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม การศึกษา ท่องเที่ยว ทำให้เชียงใหม่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งจำนวนประชากร อาคารสถาน ห้างร้านที่ทำกรต่างๆ ดึงดูดผู้คนหลั่งไหลมาจากทั่วสารทิศ คนต่างจังหวัดอพยพโยกย้ายเข้ามาตั้งหลักแหล่ง ขณะที่คนเชียงใหม่ที่ดิ้นในเมืองให้กับนักธุรกิจแล้วย้ายออกไปซื้อบ้านจัดสรรชานเมือง

สถาบันอาชีวะ โรงเรียนมัธยมชั้นดี โรงเรียนนานาชาติ และมหาวิทยาลัยซึ่งเดิมก็มีมากอยู่แล้ว ทำให้เด็กต่างจังหวัด หรือแทบทุกอำเภอรอบตัวเมืองเชียงใหม่มุ่งหน้ามา นับวันยิ่งขยายตัวคุณภาพและชื่อเสียงของหลายสถาบัน รวมทั้งสถานที่ตั้ง เมืองติดขุนเขา ธรรมชาติงดงาม ทำให้เยาวชนจากทั่วทุกภาค ดันดันจากรอบครวัเดินทางมาเรียน

หอพักผู้ด้อยชั้นทุกหนทุกแห่ง โดยเฉพาะบริเวณใกล้ๆ กับสถานศึกษา เด็กวัยรุ่นในเชียงใหม่จึงมีจำนวนมากมายเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น จำนวนสมาชิก NDR ที่เพิ่มเกือบสี่พันนั้น ส่วนใหญ่มาจาก เด็กรอบนอกที่เข้ามาเรียนต่อและอาศัยอยู่ตามหอพัก เด็กที่ย้ายติดตาม ผู้ปกครองมาจากจังหวัดอื่น รวมทั้งเด็กที่อาศัยอยู่ในตัวเมืองเชียงใหม่ ที่ขาดคนให้คำปรึกษาดูแล

“มาอยู่ NDR ได้ประสบการณ์เยอะกว่าอยู่โรงเรียนหลายเท่า คือมันไม่มีอะไรเลย (โรงเรียน) คือเราได้ประสบการณ์จริงๆ ไม่ใช่แค่ ในหนังสือ ได้กล้าแสดงออกจากการไปอบรมต่างๆ...”

เป็ย-ฤทธิพันธ์ วิจิตรพร

หัวหน้ากลุ่มเอราวิณ

เยาวชนดีเด่น จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2551

เป็ย - ฤทธิพันธ์ วิจิตรพร

เด็กหนุ่มผิวสองสี ตามผมหยักศกกล่าวเร็วๆ ก่อนย้าอีกครึ่งว่าโรงเรียนและการเรียนเป็นอะไรที่เขาเกลียดมาก เป็ย วัย 18 เป็นชาวเชียงใหม่ มาจากครอบครัวที่ค่อนข้างมีฐานะ พ่อและแม่มุ่งมันส่งเป็ยเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมีชื่อระดับหัวกะทิ ตั้งแต่อยู่ชั้นอนุบาล เมื่อเข้าวัยรุ่นเป็ยถูกเคี่ยวเข็ญเรื่องการเรียนหนักขึ้นกว่าเก่า ทั้งจากโรงเรียนและที่บ้าน

คุณแม่มุ่งหวังจะให้สิ่งที่ดีที่สุดในลูก หลังจากรับเข้ามาจากโรงเรียนก็จะพาไปเรียนพิเศษต่อจนถึงสองทุ่ม ทำทุกอย่างเพื่อให้เป็ยได้รับการศึกษาระดับคุณภาพ เพื่ออนาคตอันรุ่งเรืองในวันข้างหน้า แต่ชีวิตในโรงเรียนกลับไม่มีความสุขสำหรับเป็ย การเรียนเป็นเรื่องไกลตัว หนักและน่าเบื่อหน่าย เพื่อนฝูงในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นลูกคนร่ำรวย แข่งขันกันทั้งเรื่องฐานะความเป็นอยู่และวิชาการ รุ่นพี่ในโรงเรียนก็มักรังแกรีดไถอยู่เสมอ ก่อนจะมาเป็นหัวหน้ากลุ่ม เป็นนักกิจกรรมหัวเรี่ยวหัวแรงจนเพื่อนและน้องยอมยกให้เป็นแกนนำ ชีวิตของเป็ยพลิกผันจนไม่คิดว่าจะมีวันนี้

“เมื่อก่อนเหมือนอยู่ตัวคนเดียว รู้สึกว่าไม่มีใครให้โอกาสเรา เพื่อนม่งพอร์ตไม่ใช่อย่างนี้ เมื่อก่อนอยากเรียนม่งพอร์ตให้จบ พอร้ายป๊อบก็ออกเลย ถ้าอยู่โรงเรียนจะเจ็บบ ยอมโดนหยาม พอออกแล้ว กลับไปจัดการ โดนหมด!”

เป็ยเล่าว่า ก่อนจะเข้ามาอยู่ NDR เขาก็เกรงร้ายกาจ ทำทุกอย่างที่ไม่ดี เริ่มจากการไม่ยอมไปเรียน หายออกจากบ้านไปนานๆ ย้ายโรงเรียนไปมาจนไม่มีที่เรียน ต้มเหล้า เสพยา คบเพื่อนเกเร ทะเลาะวิวาทใช้อาวุธสารพัด เหตุผลในการเข้ากลุ่มของเขาคืออยากมีสังกัดที่น่าเชื่อถือ การอยู่ได้ร่มเงาของ NDR เป็นสัญลักษณ์ของความปลอดภัยสำหรับเด็กเชียงใหม่ หลายเสียงยืนยันตรงกันว่า ที่เข้ามาเพราะต้องการป้องกันตัวเองการถูกรังแกจากกลุ่มแก๊งต่างๆ ที่มีอยู่ทั่วทุกโรงเรียน

“เดี๋ยวนี้เด็กร้ายครับ” ร้ายหรือไม่ร้าย จำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นคงพอจะยืนยันได้

ดิ๋วบอกว่าแม่ NDR จะหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาท หันไปใช้การเจรจาไกล่เกลี่ย และเปลี่ยนภาพพจน์กลายเป็นเด็กกิจกรรม แต่หากเด็ก

คนไหนมีเรื่อง ทางกลุ่มก็สามารถเคลียร์ได้ ผลงานที่พวกเขาสร้างไว้มียังมีผลอยู่จนทุกวันนี้ เด็กๆ จึงเข้าสมัครเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพื่อใช้ชีวิตวัยรุ่นในเมืองอย่างอุ่นใจ

การจะเข้ามาเป็นสมาชิก NDR นั้น จะต้องมีกรลงทะเบียน จดชื่อและมีหมายเลขประจำตัวทุกคน โดยเข้ามาสมัครกับยายซึ่งรู้จักเด็กๆ ทุกคน เปีย ซึ่งแยกตัวออกมาจากแก๊งสันป่าเลียงเข้ามาอยู่ NDR และตั้งกลุ่มกับเพื่อนๆ นั้น ตอนแรกต้องรวบรวมสมาชิกให้ได้ครบ 30 คนก่อน แล้วมาแจ้งความจำนงกับยาย กลุ่มของเปียร์ก็อิสระ อยู่กันเหมือนเพื่อน พี่น้อง ไม่มีใครเป็นพี่ใหญ่ให้ต้องเชื่อฟัง เปียแม่จะตัวเล็กกว่าเพื่อน แต่ก็ดูใจกล้า นิ่ง และมีความเป็นผู้นำ

“ยายให้คำปรึกษา เป็นที่พึ่งได้ เหมือนแม่คนที่สอง คุยกับพ่อแม่ไม่เข้าใจ”

อาร์ม - ชาญวิทย์ คุณเววีวัฒนางกูร

อาร์ม-ชาญวิทย์ คุณเววีวัฒนางกูร สมาชิกกลุ่มเอราวัณ

หลังจากเปียถอดใจเรื่อง การเรียนและเที่ยวเกเรอยู่พักใหญ่ เมื่อเข้าร่วมกลุ่ม NDR เขาก็ค่อยๆ ตั้งหลักได้ เปียเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความตระหนักและรู้จักตนเอง กิจกรรมค่าย และการฝึกอบรมต่างๆ วันนี้เปียได้ก้าวขึ้นเป็นแกนนำ

ด้วยความยินยอมพร้อมใจของเพื่อนๆ และรุ่นน้อง

อาร์มเป็นเพื่อนเปีย เข้ากลุ่มในเวลาไล่เลี่ยกัน ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเอราวัณ ถ้าหากหน้าตาทำที่เปียเหมือนซ่อนความแรงแกร้งร้าย อาร์มก็ดูค่อนข้างเรียบร้อยทีเดียว เหตุผลที่อาร์มมาเข้ากลุ่มเพราะอยากมีเพื่อน เขาย้ายตามพ่อแม่มาจากกรุงเทพฯ อาจเป็นด้วยแปลกแยกกับเพื่อนในโรงเรียน รวมทั้งถิ่นที่อยู่ใหม่ เมื่อได้มาอยู่ NDR ก็รู้สึกชอบใจ เขามียายเป็นที่ปรึกษา เดิมช่องวางให้แกครอบครัวที่ไม่ค่อยอบอุ่น นอกจากนั้นอาร์มยังได้พบเพื่อนๆ ที่จริงใจ คอเดียวกัน ได้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์หลายอย่างร่วมกัน ทำให้อยากอยู่ NDR ไปเรื่อยๆ จนถึงเข้ามหาวิทยาลัย

“พ่อแม่แยกทางกันครับ บอลอยู่กับพ่อ เข้ากลุ่มเพราะที่เปียชวนมา”

บอล-สมาชิกกลุ่มเอราวัณ

บอลเป็นหนุ่มน้อยชาวพิจิตร วัย 15 หน้าตาอ่อนเยาว์น่าเอ็นดู เหมือนยังไม่พ้นวัยเด็กดี บ้านของบอล อยู่ใกล้ๆ บ้านเปีย บอลเพิ่งเข้ามาอยู่ NDR ได้ปีกว่า ก่อนหน้านั้นเขาตามเพื่อนออกไปอยู่ข้างนอกเพราะทะเลาะกับพ่อ พวกเขาเช่าห้องแคบๆ แอ็ด ยัดเยียดกันอยู่ถึง 10-20 คน ล้วนเป็นเด็กที่พลัดจากครอบครัวด้วยสาเหตุ

บอล - สมาชิกกลุ่มเอราวัณ

นานับประการ เป็นเด็กต่างอำเภอเข้ามาเรียนในเมืองบ้าง หนีออกจากบ้าน ทะเลาะกับพ่อแม่บ้าง เช่นเดียวกับบอล เมื่อมาอยู่รวมกัน เพื่อนคนหนึ่งชวนทำอะไร คนที่เหลือก็เฮโลตาม ไม่ว่าจะเรื่องทะเลาะชกต่อยหรือการใช้จ่ายฟุ้งเฟ้อ ซึ่งพัฒนาไปเป็นการลักเล็กขโมยน้อยเพื่อให้ได้เงินมาซื้อยา

เปียซึ่งบอลนับถือเป็นเพื่อนเป็นที่ซึกชวนบอลกลับมา บอลบอกว่าคุยกับพี่เปียได้ เพราะเขาเคยผ่านมาก่อน ไม่เหมือนคุยกับพ่อเพราะมักจะถูกบ่นว่า เปียนำบอลมาสมัครเป็นสมาชิกกับยาย พาไปเลิกยา และบอกให้กลับมาอยู่กับพ่อที่บ้านเหมือนเดิม ช่วงเวลาที่บอลหลุดไปจากวิถีชีวิตเด็กปกติ ทำให้เรื่องการเรียนรู้ของเขาขุดไปโดยปริยาย หลังจากกลับเข้าบ้าน พ่อก็ไม่ได้ดูตา บอลจึงกลับมาช่วยพ่อทำงานที่ร้านแว่นตา

สภาพสังคมปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ดูเหมือนจะไม่ใคร่เท่ากัน และปราศจากภูมิคุ้มกันที่ดีสำหรับตั้งรับความเครียดกรากของกระแสวัตถุนิยมที่ยึดยึดเป้าหมาย ความหวัง และรูปแบบชีวิตให้เราอย่างไม่ทันตั้งตัว

สังคมในเมืองยิ่งต่างจากสังคมชนบท เพราะแยกกันอยู่อย่างเอกเทศ ไม่มีศูนย์รวมใจ แต่ละหลังคาไม่รู้จักกัน ต่างคนต่างออกไปทำงานของตน เป้าหมายชีวิตคือความมั่นคงทางวัตถุ เมื่อมีบุตรหลานก็ยิ่งบากบั่นหาเงินเพื่อส่งเสียลูกๆ ไม่มีปู่ย่าตายายอยู่ใกล้ๆ คอยแนะนำพร่ำสอนหรือถึงมีถึงสอน ก็ไม่ค่อยได้รับความเชื่อถือ เพราะช่องว่างความเข้าใจของยุคสมัย คนรุ่นใหม่ยอมรับเหตุผลที่มากับเทคโนโลยี ขณะคนรุ่นเก่ายึดถือคุณค่าทางใจอีกแบบหนึ่ง

ในส่วนของการศึกษา การศึกษาปัจจุบันที่เปียสะท้อนว่า นำเอื้อนายมุ่งเน้นความรู้ทางวิชาการ ในระดับอุดมศึกษาที่เป็นเรื่องเฉพาะแขนงส่วนใหญ่เป็นศาสตร์นอกตัว รู้เรื่องภายนอกมากกว่าจะเข้าใจตนเอง

เมื่อผู้คนไม่เข้าใจตัวเอง ความสัมพันธ์ต่อมนุษย์ด้วยกันจึงเริ่มมีปัญหาเกิดการหย่าร้างติดตามมา เด็กๆ คือผลพวงของสภาพการณ์ทั้งหลายแหล่ พ่อหรือแม่ที่เลี้ยงลูกตามลำพังเมื่อไม่อาจจัดการกับปัญหาภายในของตน ไม่มีเวลาที่จะพูดคุยกับลูกเนื่องจากงานหรือความเหนื่อยล้า แล้วเลือกการดูว่ากล่าวแทนการทำความเข้าใจ ก็ยิ่งกลายเป็นการผลักไสให้ลูกเข้าไปสู่ปัญหาที่สาหัสสากรรจ์ยิ่งกว่าเดิม

เมื่อเด็กก้าวออกจากบ้าน เช่นเดียวกับบอล ถนนแห่งความเสี่ยงเปิดกว้าง แล้วเมื่อพวกเขาพลาดผิดล้าไป สังคมที่แบ่งแยกดีเลวแบบหยาบๆ ก็พร้อมจะประณามซ้ำเติมว่าเป็นเด็กเลว เด็กเหลือขอ

ถ้าหากกล่าวตามมาตรฐานนั้น เด็กๆ NDR แทบทุกคนล้วนเป็นเด็กมีปัญหา หลายคนมีพฤติกรรมเหลือขอตามมุมมองดังกล่าว โชคดีที่ผู้ใหญ่อย่างยายไม่ได้คิดเช่นนั้น กิจกรรมแก้ปัญหานำทางเด็กกลับมาจึงไม่เคยหยุดยั้งเลยตั้งแต่สิบปีที่แล้ว ทุกวันนี้ แกนนำรุ่นใหญ่หลายคนตระหนักและตั้งใจอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือ ดึงน้องๆ กลับมาอยู่ในทางทุ่มเททำงาน ถ่ายทอดประสบการณ์เพื่อเป็นบทเรียนแก่เด็กรุ่นใหม่ ช่วยงานยายอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย หลายคนเข้าร่วมประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนในเวทีระดับจังหวัด ภาค หรือระดับประเทศ เป็นตัวแทนเยาวชนของกระทรวงวัฒนธรรม คอยสอดส่องด้านสื่อ หรือเป็นวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์ แนะนำเพื่อนเยาวชน เกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่นตามสถาบันการศึกษาต่างๆ

“วัตถุประสงค์ของ NDR คือให้คนเป็นคนดี เรามีน้าที่ซึกฟอกใครที่ติดยามาก็พาไปเลิก ใครที่มีเรื่องมาต้องออกจากโรงเรียน ยายก็ไปช่วยพูดกับอาจารย์ให้ จนสามารถกลับไปเรียนได้หลายราย...

“อยากเรียนต่อสังคมสงเคราะห์ครับ อยากจะกลับมาดูแลกลุ่มแทน
อยากให้ยายเหมือนคนแก่ธรรมดา ได้นอนพัก วันอาทิตย์ได้ไปโบสถ์”

ติว

“เบิร์ดอยากให้ยายมีหลายๆ คน 10 คน 1,000 คน อยากให้ยาย
ทำงานต่อไป สู้ชีวิตไป มีเงินมาทำโครงการ คนเชียงใหม่มียายคนเดียว
อยากเปลี่ยนห้องๆ จากหนักเลง สังคมรังเกียจ มองว่าเป็นขยะ เป็นเยาวชน
ที่ดี เบิร์ดก็พยายามกับยาย เบิร์ดอยากสืบสาน สืบต่อยาย อยากให้ห้องๆ
มีความสุข พันอันตราย มีความดีในตัว อยากให้ปัญหาวัยรุ่นทะเลาะกัน
ที่ยายแก้ทุกวันหมดไป”³

เบิร์ด-แกนนำกลุ่มหลังมอ

รองประธานคณะกรรมการสภายาวชน

จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2551

ในส่วนของเป๊ยนั้น เขาพยายามคัดกรองปัญหาและแก้ไขกันเอง
กับแกนนำหรือสมาชิก เพื่อไม่ให้ยายต้องลำบาก เพราะเด็กรุ่นหลังๆ
ที่เข้ามาใหม่ ยังไม่ค่อยเข้าใจระบบดี มักตรงรี่เข้าไปหายาย ไม่ว่าจะ
มีปัญหาเล็กน้อยแค่ไหน ทำให้ทุกวัน ตลอดเวลาทำการสี่โมงเย็นถึงหนึ่งทุ่ม
ของยายแฉิวเป็นชั่วโมงแห่งสารพันปัญหา

ติวเองอยากให้ NDR มีคนเข้ามาให้ความช่วยเหลือมากกว่านี้
งบประมาณที่มีอยู่ ทำให้โครงการพาสมาชิกเข้าวัดรอบสองของเป๊ยซึ่งจะ
ทำมากกว่าสวดมนต์ แต่จะฝึกปฏิบัติธรรมด้วยนั้นเป็นไปได้ หรือว่า
โครงการของกลุ่มอื่นๆ เช่น โครงการลดพฤติกรรมเด็กติดเกมของ पुल
โครงการลดเที่ยวกลางคืน โครงการพัฒนาชุมชนของบางกลุ่มได้รับ

ผลกระทบไปด้วย ส่วนยายกับเบิร์ดนั้นคิดเช่นเดียวกันว่า แม้จะมีเจ้าหน้าที่
จากหลายหน่วยงานร่วมด้วยช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง
แต่การะรับผิดชอบ ยายเพียงคนเดียวต่อเด็กสี่พันคน แถมยังมีแนวโน้มว่า
จะเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ นั้น นับวันยิ่งดูเป็นเรื่องเกินกำลัง

แสวงหาความร่วมมือ

สิ่งที่ยายแฉิวพยายามมาตลอดเพื่อแบ่งเบางาน ก็คือการติดต่อ
ทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นการทำจดหมายข่าว หรือเอกสาร
เรียน แต่ก็เจียบหาย ไม่ได้ผล ราวปีกว่านี่เองที่ NDR ริเริ่มให้มีการประชุม
ผู้ปกครองขึ้น ครั้งแรกมีคนเข้าร่วมไม่ถึงสิบคน ครั้งต่อมาเพิ่มขึ้นเล็กน้อย
ส่วนครั้งที่สามที่เพิ่งจัดไป นับได้ประมาณยี่สิบราย

ในวันประชุมมีการฉายภาพกิจกรรมของ NDR ให้พ่อแม่ได้รับรู้
และเข้าใจว่าลูกหลานกำลังทำอะไรอยู่ ไม่ได้มั่วสุมกันทำเรื่องร้ายๆ อย่างที่
พวกเขาคิด ครั้งที่ 2 เริ่มอธิบายความเป็นมาเป็นไปของกลุ่ม คราวนี้
ผู้ปกครองเข้าใจมากขึ้น เริ่มซักชวนคนรู้จักมา ครั้งที่ 3 นั้นยังคงเป็นเรื่อง
การอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองเช่นเดียวกับครั้งก่อนหน้า

“ตอนแรกตกใจแล้วก็ไม่ยอมรับ รู้ว่าเป็นแก๊ง เคยได้ยินมาก่อน
ก็แอนตี้ ไม่อยากให้ลูกไปยุ่ง ตอนหลัง ยายแฉิวฝากเชิญไปประชุม แม่ก็
ไม่ไป อยากไปประชุมผู้ปกครองโรงเรียนผมฟอร์มมากกว่า”

ผู้ปกครองของเป๊ย

³ข้างแล้ว วิชิตสารคดี “เครือข่ายลดพฤติกรรมเสี่ยงเยาวชนในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่, ปปส.

คุณแม่ของเป็ยเป็นชาวเขียงใหม่คนหนึ่งที่ไดยินกิตติศัพท์ของ NDR และยายแ้วในทางเสื่อมเสียมาโดยตลอด จึงปฏิเสธการชักชวน ด้วยความเสียใจเมื่อทราบว่าลูกไปเข้าแก๊ง แต่พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของลูกชายก็ทำให้คุณแม่ซึ่งดูแลลูกวัยรุ่นตามลำพัง เริ่มหัน มาให้ความสนใจกับกลุ่ม NDR

เป็ยก็เหมือนวัยรุ่นทั้งหลายที่รักเพื่อนพ้อง เมื่อเขาเลิกเกรแล้ว มาอยู่ NDR บางครั้งก็มีเพื่อนมาขออาศัยอยู่ที่บ้าน บางคืนติดก็ออกไป ช่วยเหลือเพื่อนที่ประสบเหตุ แม่ต้องขับรถไปส่ง เธอจึงได้เห็น เริ่มเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กๆ และรับรู้ข้อเท็จจริงมากขึ้นเรื่อยๆ รวมถึงเรื่อง โครงการทำความดี พาเพื่อนปล่อยปลา เข้าวัดเข้าวาของเป็ย เมื่อมีการ จัดประชุมผู้ปกครองครั้งที่ 2 เธอจึงตัดสินใจเข้าร่วม ครั้งนั้น ความรู้สึก ของแม่ของเป็ยต่อยายแ้วเปลี่ยนไป

“ตอนนั้นมองว่ายายเป็นฮีโร่ของเด็ก แต่ก่อนไดยินชื่อก็อคติ มองว่าเป็นหัวหน้าแก๊ง คนส่วนใหญ่มองอย่างนั้น แม่ก็อ้อ เป็นช่วยละอ่อน ไม่ปฏิเสธแล้ว ให้ความร่วมมือทุกอย่าง อยาไปช่วยทำกับข้าวเวลา มี ประชุม จะพยายามติดต่อผู้ปกครองที่ไม่เข้าใจเหมือนเราแต่ก่อนให้เข้าใจ”

หลังจากที่เคยเสียใจและผิดหวังแทบบ้าเมื่อเป็ยไม่ยอมเรียน วันนั้นแม่เริ่มมีความหวังขึ้น และเริ่มทำใจได้ว่าเป็นวัยของเขา เหมือนตัว พ่อแม่ผู้ใหญ่เองสมัยก่อนก็ยังไม่รู้อะไรและมีเรื่องผิดพลาดบ้าง แม่เป็ย ยังบอกว่า สำหรับคนเป็นพ่อแม่ต้องใจเย็นๆ สักวันหนึ่งพวกเขาจะผ่าน ช่วงวัยของเขา เหมือนเป็ย ลูกชายของแม่ที่กลับมาเรียนต่อ ม.ปลาย ที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) ที่เธอว่า “ช่วงนี้ดีขึ้น พุดจารู้เรื่อง เมื่อก่อนเขาจะไม่ฟัง อ้างว่าเป็นวัยรุ่น ใจร้อน ต้องปล่อยไปสักพัก ...”

บทที่ 4

เยาวชนหญิง หรือเด็กสาวใจแตก

ในจำนวนสมาชิกทั้งหมดกว่าสี่พันคนนั้น NDR มีผู้หญิงราว 400 คน มีกลุ่มหญิงล้วนอยู่ 4 กลุ่ม คิดว่าว่า ตอนแรกเด็กผู้หญิงราว 40 กว่าคนตามเพื่อนชายมาที่ NDR เมื่อเห็นว่าเป็นกลุ่มใหญ่พอควร ยายจึงชักชวนให้ตั้งกลุ่ม ที่แยกเฉพาะผู้หญิงนั้นเนื่องเพราะปัญหาของ เด็กผู้หญิงกับเด็กผู้ชายไม่เหมือนกัน ส่วนใหญ่เด็กหญิงจะเป็นเรื่องความรัก เรื่องแฟน เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยสมควร ตลอดจนการท้อง และ ทำแท้ง ทว่า ในส่วนของความรุนแรงนั้นกลับกลายเป็นว่าเด็กหญิงก็มี ปัญหาไม่ต่างจากเด็กชาย เพียงแค่มิใช่อาวุธเท่านั้น เมื่อชอบผู้ชาย คนเดียวกัน แอ้งแฟน หรือเพียงแค่มะเม่น ไม่ชอบหน้า เด็กผู้หญิงก็พร้อม ที่จะตบตีทะเลาะวิวาท

ปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัจจุบันความรุนแรงในหมู่เด็กหญิงชั้นมัธยมนั้น เป็นปรากฏการณ์ที่น่าตระหนกอย่างหนึ่ง พร้อมกันนั้น ภาพรวมของบ้านเมืองก็มุ่งพัฒนาไปเรื่อยๆ โดยเน้นเรื่องวัตถุผ่านวิถีบริโภคนิยม ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในโทรทัศน์แสดงถึงรูปโฉมภายนอกที่งดงามดึงดูดใจ ผ่านโฆษณา เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ประทิ่นประพันซ์ที่ต่าง ๆ เนื้อหาของละครโทรทัศน์แทบทุกเรื่องทุกช่องในช่วงไพรม์หลังข่าวภาคค่ำ องค์กรปกครองหลัคือ ภาพนางร้ายคำทอ ดบตืนางเอกเพื่อแย่งชิงพระเอก หลายต่อหลายเรื่อง นางเอกที่เคยสงบเสงี่ยมเรียบร้อยในอดีตลุกขึ้นสู้ และตอบโต้กลับไปด้วยความรุนแรงเช่นเดียวกัน หรือไม่ก็ตัดออบแบบสุขภาพ แต่ด้วยคารมที่เชือดเฉือนยิ่งกว่า ส่วนศิลปิน ดารานักร้องขวัญใจวัยรุ่นตามค่ายเพลงต่างก็นิยมวัยละอ่อน อายุน้อยลงทุกที เช่นเดียวกับที่มีเครื่องสำอางสำหรับเด็กวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

เรา ผู้ใหญ่คงปฏิเสธความรับผิดชอบ บอกว่าเด็ก ๆ ซึ่งเป็นผลผลิตของสังคมเองไม่ได้ ความรุนแรงในเด็กผู้หญิงมาจากไหน เด็กสาวใจแตกนั้นเพราะใคร มุมมองของเราในการให้การศึกษาเรื่องเพศสัมพันธ์ อาจจะถูกพร่องก็ได้

เมื่อร่างกายมนุษย์เติบโตเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ เด็กหนุ่มเด็กสาวเกิดความเรียกร้องต้องการตามธรรมชาติ ในอดีต ผู้คนแต่งงานตั้งแต่อายุน้อยๆ แต่ปัจจุบัน เรากำหนดว่าช่วงเวลาอันสมควรคือเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วเท่านั้น เรื่องเดียวกัน เพียงแต่เกิดขึ้นก่อนเวลาที่กำหนด เราถือเป็นเรื่องชั่วช้า เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข แต่เมื่อเวลาผ่านไป คนคน เดิมกลับได้รับอนุญาตจากสังคมให้ทำสิ่งเดียวกัน ยิ่งไปกว่านั้น เรายังสร้างความชอบธรรมไปะทับลงไป โดยเสริมคุณค่าเรื่องชีวิตสมรส ครอบครัวยั่งยืน และการเป็นแม่เข้ามาอีก

การให้คำต่อเรื่องเดียวกันอย่างลึกลับเช่นนี้ทำให้เด็ก ๆ ไม่อาจเข้าใจได้ เมื่อพวกเขาถึงวัยนั้น และเข้าสู่เพศสัมพันธ์อย่างปราศจากวุฒิภาวะ ปัญหาสารพัดจึงติดตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

กิจกรรมช่วงหลังที่ต้องเน้นเป็นพิเศษสำหรับเด็กผู้หญิงของ NDR เกี่ยวข้องกับปัญหาเหล่านี้ ยายแฉ้วได้จัดค่ายหญิงล้วนขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเรื่องเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด รวมถึงความรุนแรง การทำร้ายร่างกาย โดยเชิญวิทยากร ผู้รู้มาช่วยร่วมดำเนินกรเช่นเคย

ยายเล่าว่า หลังจากผ่านกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เด็กผู้หญิงที่เป็นเด็กล่าแต่้ม แข่งขันกันหลับนอนกับเด็กผู้ชายก็ลดลง ทะเลาะวิวาทน้อยลง

“ไม่อยากจะมองว่าพวกเราเป็นกลุ่มเสี่ยง ที่จริงอยู่ที่ไหนก็เสี่ยง ไม่ใช่แค่เด็กที่เสี่ยง ผู้ใหญ่ก็เสี่ยง อยู่ในนี้ปลอดภัยที่สุดแล้วละ อยู่ข้างนอกเสี่ยงกว่า ไม่มีใครห้ามเราเลย เพื่อนฝูงก็มีแต่จะยุยงส่งเสริม อย่างเช่นมีบุหรืออยู่ตัวเดียว ก็จะบอกว่า สูบสิจ๊ แบ่งกัน”

น้องใหม่-รุ่งนภา ทาอินทร์
แกนนำหญิง กลุ่มสมิงพระราม 2 (SMR 2)

น้องใหม่ติดตามน้องแจก เพื่อนชายเข้ามาอยู่ NDR ได้ราว 2 ปีกว่า เธอบอกว่าชีวิตเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดจนคนรอบข้างรู้สึก จากหลังมือกลายเป็นหน้ามือ ก่อนหน้านั้น ใหม่หนีออกจากบ้าน หลังจากคุณพ่อคุณแม่ และคุณยายเสียชีวิตในเวลาไล่เลี่ยกัน เด็กเรียนอย่างเธอก็เค็งคว้าง หลุดออกจากชีวิตปกติ ยิ่งเมื่อถูกผู้ชายใช้กำลังลงโทษ เธอก็ไม่กลับ

ใหม่เล่าว่า เด็กผู้หญิงมักจะมีเรื่องการทำตัวให้สวยเด่น เก่ง จะเดินไปไหนก็ทำตัวเจิดฉาย และไม่มัวมัวมีปัญหาคำถอติดกับเรื่องผู้ชาย เธอเองที่เคยเป็นเด็กเรียบร้อย เมื่อไม่เหลือสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจใดๆ ในโลก ใหม่เริ่มละเลยการเรียน ออกมาเช่าห้องอยู่กับรุ่นน้อง 3-4 คน แต่ก็ยังทำงานในตอนกลางคืน นำเงินนั้นมาใช้จ่ายกับน้องๆ ที่อาศัยอยู่ด้วยกัน เงินที่พ่อแม่เหลือไว้พอจะมีอยู่บ้าง ใหม่เริ่มนำไปซื้อเหล้า บุหรี่ ยาเสพติด กาว รวมกลุ่มเสพกันจนมีเงินมาได้ที จากนั้นก็ออกไปเตร็ดเตร่ หาเรื่อง ทะเลาะวิวาท ปล่อยแรงพลังไร้ทิศทางตามข้างถนน

ในวันนี้ใหม่ไม่เหลือภาพพจน์เช่นนั้นแล้ว เธอเติบโตขึ้นเป็นเด็กสาว อายุ 19 ฝอยยาวประป่า หน้าตาหมดจด พูดจาฉะฉานอ่อนหวาน เป็นที่ที่คอยช่วยเหลือแนะนำน้องๆ แม้ว่าใหม่จะมีเวลาเข้าออฟฟิศเพียงสัปดาห์ละ 2-3 วัน เนื่องจากทำงานส่งเสียตัวเองเรียนต่อ ม.ปลาย ที่ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน แต่น้องผู้หญิงก็ใช้วิธีโทรศัพท์มาหาเวลาที่มีปัญหา ใหม่เอง คิดเหมือนเพื่อนๆ คือพยายามช่วยแบ่งเบาภาระของยายแฉิว ด้วยการรอง แก้วปัญหาเท่าที่จะจัดการได้ก่อนถึงมือยาย แต่ส่วนใหญ่แล้ว ยายซึ่งพูดกว้าง ก็จะทราบเรื่องก่อนทุกครั้ง

ใหม่พาน้องๆ ทำกิจกรรม เช่น ช่วยยายทำความสะอาดออฟฟิศ เตรียมของทำบุญตักบาตร ไปเวียนเทียน หรือปล่อยปลา ปลูกป่าร่วมกับ เด็กผู้ชาย ส่วนโครงการล่าสุดที่ยังรองบประมาณอยู่ก็คือ ไปออกบูธ แจกถุงยางอนามัย ไขปลิว แผ่นพับให้ความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด และโรคเอดส์ ที่สวนหลวง ร.9 จังหวัดเชียงใหม่ เธอมองว่า เด็กสาวสมัยนี้ ไร้อารมณ์เรื่องเพศสัมพันธ์ แต่ไม่ค่อยสนใจที่จะป้องกันตนเอง ด้วยเหตุผลส่วนตัว หลายอย่าง เช่น ไม่รู้ไม่สนใจ หรือตั้งใจให้ท้องเพื่อผูกมัดผู้ชาย แต่ฝ่ายชาย ก็มีผลสำคัญ ใหม่บอกว่า ถ้าไม่มีผู้ชาย ผู้หญิงก็คงไม่ท้อง

ใหม่บอกว่า เดี่ยวนี้ปัญหาของเด็กผู้หญิงในกลุ่มไม่ค่อยหนักหนา สาหัสแล้ว เด็กสาวที่มีพฤติกรรมไม่ดีอยู่ทยอยออกจากกลุ่มไป อาจเพราะ NDR มีกฎ มีกรอบมีเกณฑ์การอยู่ร่วมกัน สำหรับเรื่องนี้ ดูเหมือนใหม่ จะเข้าใจวัยรุ่นด้วยกันค่อนข้างดี เธอพูดถึงเกี่ยวกับยายว่า ต้องให้เขา เปลี่ยนแปลงด้วยตัวเอง ต่อให้เป็นใครมาบอกเขาก็ไม่ฟัง ถ้าเขาไม่คิด จะเปลี่ยน วิธีการให้คำปรึกษาของใหม่ก็มีส่วนคล้ายกับยายแฉิว คือไม่ พูดมาก พูดสั้นๆ พูดให้ได้คิดในฐานะผู้มีประสบการณ์มาก่อน ใหม่บอกว่า ยายพูดสั้นก็จริง แต่เจ็บ โดนใจวัยรุ่น สิ่งที่ยายบอกกับใหม่เช่นเดียวกับ ที่บอกเด็กคนอื่นคือ อะไรที่ผ่านมาแล้วให้ลบมันทิ้งไปซะ วันนี้เราเริ่มต้นใหม่ เดี่ยวคนก็จะค่อยๆ เห็นความคิดของเราเอง

งบประมาณมีผลต่อการดำเนินกิจกรรม การประชุมที่จัด 3 เดือน ครั้งนั้น สำหรับใหม่รู้สึกว่ายากให้จัดบ่อยกว่านี้ เพื่อให้เด็กผู้หญิงได้วัน มาพบและสนิทสนมกันอย่างทั่วถึง เพราะพบว่า เมื่อแต่ละคนมีปัญหากับใคร ที่อยู่นอกกลุ่ม ถ้าสืบสาวไปมาจะพบว่าต่างล้วนเป็นคนรู้จัก เป็นเพื่อน ของเพื่อน ทำให้ยุติการวิวาทไปโดยปริยาย การจัดกิจกรรมต่อเนื่อง ไม่เว้นว่างนานไปยังมีส่วนทำให้การพัฒนาในด้านต่างๆ ดำเนินไปอย่างได้ผล

ชีวิตวันนี้ของใหม่ เธอมีความสุขความพอใจ มีคนรักที่อบอุ่น เข้าใจ มียายเป็นผู้ใหญ่คอยให้คำปรึกษา แม้จะไม่อาจทดแทนครอบครัว ที่สูญเสียไปอย่างกะทันหัน การได้ทำกิจกรรม ร่วมเป็นหนึ่งใน NDR ทำให้ ชีวิตของใหม่มีความหมาย มีเพื่อน มีความอบอุ่น ปลอดภัย

เรื่องราวของเยาวชน NDR และชีวิตของหญิงสูงวัยผู้หนึ่ง ซึ่งได้กลายมาเป็นที่ปรึกษาปัญหาของวัยรุ่นไม่ได้ตั้งใจ บอกระไรเราหลายประการ ทั้งชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์ที่มีส่วนทำให้เกิดปัญหาเหล่านั้น ความรุนแรงที่แฝงเร้นอยู่ในโครงสร้างสังคม แรงเสียดทานทางเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการดำรงชีวิต นำตระหนักที่เราพบว่าโรงเรียนและสถาบันศึกษากลายเป็นสถานที่ที่ไม่ปลอดภัยจนเด็ก ๆ ต้องมีสังกัดไว้คุ้มกันตัวเอง นำตกใจที่เด็ก ๆ บ่นเป็นเสียงเดียวซ้ำซากว่า พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ พ่อแม่ไม่เข้าใจ พ่อแม่ไม่ฟัง ชอบบ่น ดุด่า และไม่เชื่อใจลูก

แต่ทุกอย่างก็ไม่ได้เลวร้ายจนเกินการณ วันหนึ่ง เด็กกลุ่มที่ได้ชื่อว่า ร้าย น่ากลัว ตัวปัญหา กำลังพลิกเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นทุกวัน แม้ว่าหลายๆ คนอาจจะไม่ได้เป็นเด็กดีเรียบร้อยในจินตนาการห้าพับไว้ แต่พวกเขา ก็รักชีวิตในทางที่ถูกที่ควรขึ้น ไม่พาตัวเองไปตกอยู่ในความเสี่ยง และเกิดความตระหนักถึงผลลัพธ์จากพฤติกรรมของตน อาศัยผู้ใหญ่เพียงคนหนึ่ง ที่ทุ่มเทใส่ใจในตอนแรก จนกระทั่งขยายเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ก็ทำให้ชีวิตของพวกเขา มีคุณค่าและความหมาย พร้อมทั้งจะช่วยเหลือน้องๆ รุ่นหลังต่อไป

สิ่งที่เกิดขึ้นชี้ให้เห็นว่า บางทีเส้นทางชีวิตที่หักเหไปสู่ความสุ่มเสี่ยงของเด็กวัยรุ่นนั้น อาจเป็นเพราะพลังที่มีอยู่เหลือเฟือของพวกเขาไม่มีที่ทางรองรับในสังคม แต่เมื่อมีผู้ช่วยชี้นำ ปรึกษาประคอง สร้างพื้นที่ให้พวกเขาได้แสดงออกอย่างเหมาะสม ผลที่ตามมา ไม่เพียงแต่นำพาชีวิตเขาพ้นจากวัยอันตราย แต่ยังเป็นผลดีต่อคนรอบข้างและสังคมด้วย

เราคงต้องช่วยกันคนละไม้คนละมือ และไม่ใช้แค่หาหนทางเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น แต่หันกลับไปสืบค้น เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข ในจุดที่เป็นรากเหง้าต้นตอ ที่สำคัญคือ การลงมือปฏิบัติ ร่วมแรงร่วมใจกัน ไม่ว่าจะในฐานะผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ หรือสมาชิกของสังคม เพื่อสร้างสังคมที่น่าอยู่ ใสใจ เอื้อเฟื้อ อาทรซึ่งกันและกัน แทนสังคมแห่งการแข่งขัน หมายถึงเพียงความสำเร็จ ต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจกันและกัน เพราะปัญหาเมื่อเกิดขึ้นและขยายตัวออกไปนั้น ส่งผลกระทบบถึงเราทุกคน

ขอขอบคุณ เด็กๆ NDR ที่ทำให้สังคมไทยมีความหวัง
ขอบคุณที่เป็นตัวอย่าง ในการ "ให้" และ "สร้าง" โอกาสแก่ตัวเองอย่างไม่ยอมแพ้
และขอขอบคุณ "ชายแอ้ว" สำหรับความรักของพระเยซูคริสต์ที่เป็นจริงในชีวิต

บรรณานุกรม

เอกสาร

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์ เรื่อง “โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในกลุ่มเยาวชน NDR” โดย นางสาวลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธุ์, นางสาวสุรชาติพ ลากสมทบ และคณะ, กันยายน 2548, สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลวิดิทัศน์ และอื่นๆ

วีซีดี “เครือข่ายลดพฤติกรรมเสี่ยงเยาวชนในชุมชน จังหวัดเชียงใหม่” 3-4 เมษายน 2550 ที่ วังธาร รีสอร์ท โดย ปปส.

สารคดีโทรทัศน์รายการ คนละไม้คนละมือ ตอน “ยายแฉ้วหัวใจให้โจ้”, 29 มิถุนายน 2551

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

แฟ้มภาพกิจกรรมของกลุ่ม NDR

สัมภาษณ์

ลัดดาวัลย์ ชัยนิลพันธุ์ (ยายแฉ้ว) วันที่ 21 กรกฎาคม 2551

ดิวิ 27 กรกฎาคม 2551

เปี้ย, บอล, อาร์ม, แม่ฮ่องเปี้ย 1 สิงหาคม 2551

ใหม่ (แกนนำเยาวชนผู้หญิง) สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 18 สิงหาคม 2551